આ બુકમાં મદદ આપનાર સદ્દગૃહસ્થોની નામાવલી

૨૦૦] સાલડી સંઘ તરફથી—જ્ઞાનખાતાની ઉપજમાંથી

૨૦૦] શા. ડાહ્યાભાઈ સાંકળચંદ
મંગળપારેખનો ખાંચો શાહપુર—અમદાવાદ

૨૦૦] શા. હરિભાઇ ઉગરચંદના સ્મરણાર્થે હા. નરેન્દ્રભાઇ.
લુણસાવાડો—અમદાવાદ

૧૫૦] શા. વીરચંદ પુંજમલ
તેમનાં માતુશ્રીના સ્મરણાર્થે—વડા (થરા)

૧૫૦] શા. ઝવેરચંદ ઉગરચંદના પુત્ર ગૌતમચંદ તથા
ડાહ્યાભાઇના સ્મરણાર્થે હા. મણીલાલ. સાંગલપુર (મહેસાણા)

૧૦૦] સાધ્વી સંયમશ્રીજીના સ્મરણાર્થે તેમનાં શિષ્યા જયશ્રીજીના
સદુપદેશથી ૫૦] શેઠ કસ્તુરભાઈ અમરચંદ ૫૦] શેઠ મૂળચંદ
બુલાખીદાસ ખંભાત

૧૦૦] શા. જેશિંગભાઈ ઉગરચંદ—લુણસાવાડો—અમદાવાદ

૧૦૧] શા. હરગોવિંદદાસ ઝુમખરામના સ્મરણાર્થે
હા. શા. ભોળાભાઇ ફંકુચંદ — સાલડી

૧૦૦] શા. નાથાલાલ એચરદાસ — મુંબઈ

૧૦૨] મુનિ સુભદ્રવિજયજીનાં સદુપદેશથી
૫૧] શા. ચતુર મેઘજી ધામા ૫૧] શા. વર્ધમાન ઇચ્છાચંદ
આદરીયાણા

૬૭] વોરા મેઘચંદ મગનચંદના સ્મરણાર્થે વડેચા નથુચંદ
મગનચંદના સુપુત્રો તરફથી — સમી (રાધનપુર)

૫૧] શા. [illegible] પુંજાભાઇ
અમદાવાદ

પાનું	લીટી	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૫૦	૧૨	निगडेः	निगडैः
૫૧	૨૦	मओ	मओ
૫૪	૨	खुत्तौ	खुत्तो
૫૪	૨	सद्दे	सद्दे
૫૫	૧૬	असद्	असकृद्
૫૬	૪	માનવાળા	મનવાળા
૫૭	૭	માટે	માટે પ્રમાદ ત્યાગી પ્રમાદ પરલોક સાધવાને ત્યાગી સાવધાન થા, કે જેથી મરણ સમયે
૫૯	૨૧	પામી	પામી રહી
૬૨	૧૭	फलाण	फलाणं
૬૩	૮	પ્રાણીને	પ્રાણીને ધર્મ
૬૩	૨૦	चयण	चयणं
૬૬	૧૪	त–	ता–
૬૭	૩	द्वराम्	द्वारम्
૬૮	૧	ध्या–	ध्याना–
૬૮	૮	नाणांमि	नाणंमि
૭૧	૩	भुआण	भूआण
૭૧	૧૦	શ્રુત	શ્રુત
૭૬	૧૫	जन्तो अ	जन्तोअ
૮૦	[illegible]	મનુષ્યાદિ	મનુષ્યાદિના
૮૨	૧૩	તદ્રુપ	તદ્રૂપ
૮૪	૫	[illegible]	ख्यातः
૮૭	૧૮	શ્રુત	શ્રુત
૮૮	[illegible]	[illegible]	[illegible]
૧૦૧	[illegible]	[illegible]	[illegible]
૧૦૨	[illegible]	[illegible]	[illegible]
૧૦૪	૧૭	प्रप्ति	प्राप्ति
૧૦૬	૨	वचिहलं	व विहलं
૧૦૯	૧૬	मणं	मणे
૧૧૩	૧૨	राघनाऽ	राघना
૧૧૮	૧૧	धरीयां	धरीय
૧૧૮	૧૨	सवे	सवें
૧૩૧	૧૪	જણીને	જાણીને
૧૩૫	૨૦	પાપસ્થાનકોને	પાપસ્થાનકો
૧૩૬	૮	આચારનું	આ ચારનું
૧૩૮	૪	શરિર	શરીર
૧૩૮	૬	મિથ્યાત્વદિ	મિથ્યાત્વાદિ
૧૩૯	૨	સમ ભાવે	સમભાવે
૧૩૯	૧૮	जन्तु स्याद्	जन्तुः स्याद्
૧૪૧	૧૪	વશસ્ય	વંશસ્ય
૧૪૨	૪	હાથમા	હાથમાં
૧૪૩	૧૪	પ્રાણુ નેછ	પ્રાણુનેછ
૧૪૩	૨૦	સૂક્તિ	સુક્ત
૧૫૩	૧૨	કરેલી	કેટલી
૧૫૫	૧૫	ખાણુમાં	ખાણુમાં
૧૬૧	૨૩	બાજુએ	બાજુએ
૧૬૨	૨૪	કદી	કરી
૧૬૬	૧૨	तौं	तौ
૧૬૯	૧૨	त	तं
૧૯૧	૩	नमो	नमो
૧૯૩	૬	पम्मत्तो	पण्णत्तो
૨૦૦	૨	કીધવાથી	કીધવાની

પ્રસ્તાવના

આ પુસ્તક વાંચકવર્ગના હાથમાં આવતાંની સાથે તેને સ્હેજતા કેટલાય પ્રશ્નો વિચારક જનતાના હૃદયમાં સ્ફુરી આવે તે ખાતર અને સામાન્ય જનતાને પણ સારૂંય પુસ્તક મગજમાં ઉતારવું સરળ, વ્યવહારૂ અને આત્મ હિતકર બને તે ખાતર કેટલુંક સ્વરૂપ વિચારી લેવું બહુ અગત્યનું છે. તેમાં મોટે ભાગે વિચારણા એજ હોય કે—

૧ આ પુસ્તક શું વસ્તુ છે ? ૨ આ પુસ્તક બહાર પાડવાની કેમ જરૂર પડી ? ૩ આવું વાતાવરણમાં કેટલુ સ્વપરહિતકર છે ? ૪ સહાયક પ્રકાશક તેમજ વિશેષ હકીકત.

૧ આ પુસ્તકમાં પૃ. ૧ થી ૬૪ પ્રથમ સંસાર ઉપરથી કેમ જલ્દી મન ઉઠી જાય અને આત્મા આત્મિક સ્વરૂપને સમજે, તે માટે પૂર્વાચાર્યકૃત ૧૦૪ શ્લોક આપેલ છે જેના વર્ણનને સમજાવની વિસ્તૃત પ્રસ્તાવના જુદી છપાયલી આજ પ્રકાશકની ભવવૈરાગ્યશતક નામની પુસ્તિકામાંથી જોઈ લેવી.

બીજા વિભાગની પૃ. ૬૬ થી ૧૩૨ સુધીમાં શ્રી સોમસૂરિવિરચિત થો આરાધનાસૂત્ર પયન્નાના ૭૦ શ્લોક ભાષાંતર સહિત તેમજ પુણ્યપ્રકાશનું સ્તવન, પ્રમાદપરિહારકુલક વિગેરે આપી અંતિમ આરાધના સમજાવવામાં આવેલ છે.

ત્રીજા વિભાગમાં અધ્યાત્મકલ્પદ્રુમમાંથી સંસારના સુખની ક્ષણિકતાનું ભાન કરાવવા સાથે સાચું આત્મસ્વરૂપ પામવાના રસ્તા અને આત્માનું સાચું ધ્યેય ખૂબ ખૂબ સમજાવવામાં આવ્યું છે.

ચોથા વિભાગમાં પાપપ્રતિઘાતસૂત્ર ગુજરાતી સહિત આપવામાં આવેલ છે. તેમજ બોધવચનો આપી આત્મિક બોધ કરાવવા લક્ષ્ય દોર્યું છે.

૨ આ પુસ્તકની કેમ જરૂર પડી. તે માટે કેટલુંક વિવેચન નમ્ર નિવેદનના લેખક રા. બાબુભાઈએ સારૂં સમજાવ્યું છે. અને માનવજીવનની અપૂર્વ છાયા આપી છે.

૩ આજની વિકટ પરિસ્થિતિમાં અને ચાલુ જમાનાની હવામાં ઉછરેલા માણસો આત્મિક ભાન ગુમાવવા માંડયા છે. તેઓને જુદાં જુદાં દૃષ્ટાન્તો આપી તેમજ જીવનના દરેક પ્રસંગોનું જુદી જુદી રીતે ભાન કરાવી ચાલુ જમાનાને અનુસરી ખુબ ચીટકારવામાં આવ્યું છે.

૪ પ૦ પૂ૦ પરમોપકારી પ્રાતઃસ્મરણીય પૂજ્યપાદ આચાર્ય મહારાજશ્રીનું આ પુસ્તકનો સારોય વિષય એક અંગ બની ગયું છે તેમજ ૧૦ પ્રાણોની સાથે આ વણાઈ ગયેલું હોવાથી આત્મજાગૃતિ તરફ ખૂબ સુંદર ઉપદેશ આપતા આવ્યા છે તેમના અપૂર્વ વાક્ચાતુર્યરૂપ વૈરાગ્યરંગમાં રંગાઈ જુદા જુદા ગૃહસ્થો તરફથી સહાય મળી છે તેની નામાવલિ અલગ આપવામાં આવી છે

આવાં પુસ્તકોને જેમ તેમ નહિ સમજતાં સંપૂર્ણ ચિંતન કરી અનેક ભવ્યાત્માઓ મોક્ષગતિ સન્મુખ થાય એવી ઇચ્છા સાથે વિરમું છું.

લી. પ્રકાશક—

પંડિત છબીલદાસ કેશરીચંદ.

[illegible] સંસ્થાપિત સ્યાદ્વાદ સંસ્કૃત પાઠશાળા—ખંભાત.

નમ્ર નિવેદન

આજકાલ પાશ્ચાત્ય કેળવણીનો પવન એટલા જોર-શોરથી ફુંકાયો છે કે જેથી કરી સર્વ કોઇ તેના સપાટામાં ઇચ્છાએ કે અનિચ્છાએ આવી જતાં સ્હેજે અવશ્ય એવા માનવજીવનની કિંમતને સમજવા તરફ લક્ષ્ય પણ રાખી શક્યા નથી. તો પછી આત્મિક સ્વરૂપ મોક્ષ કે સમ્યગ્દર્શન જ્ઞાન ચારિત્રની વૃદ્ધિની વાત જ શી ! માટે તે બધાંની અગત્યતા સમજાવનાર અને તે રસ્તે સંચરાવનાર કોઇ પણ જીવન હોય તો તે માનવજીવન જ છે

દેવતાઓ પણ પોતાના જીવન કરતાં માનવજીવનની વધારે કિંમત આંકે છે. ખાવા પીવા માટે પહેરવા ઓઢવા માટે રંગરાગ ખેલવા માટે મનમાનીતી મોજશોખની તૃપ્તિ કરવા માટે અગર તેથીયે આગળ વધી પાંચ ઇન્દ્રિયોના ત્રેવીશ વિષયો અને દિનપ્રતિદિન વધતા વિકારોમાં મસ્ત બની વિલાસી જીવન ભોગવવા જ માટે મનુષ્ય જીવનની દુર્લભતાનાં યશોગાન કોઇ પણ શાસ્ત્રોમાં ગવાયાં નથી એટલું જ નહિ પણ

સુંદર સ્ત્રીઓના સમાગમ કરવા, કુટુંબપરિવારને વધારવા, સ્થાવર જંગમ મીલકતોના હચમચી ગયેલા પાયાઓને સંગીન અને સુદૃઢ બનાવવા કામની કારમી વાસનાઓથી પરિપૂર્ણતા માટે આર્થિક યોજનાના પ્રબંધ ઘડવા માટે આ માનવજીવનની દુર્લભતા હરગીજ સ્વીકારાઈ નથી.

પરંતુ સ્વપર કલ્યાણ અર્થે આ માનવજીવનને જીવી જાણવા માટેની દુર્લભતા સ્વીકારાઈ છે. એ નિઃસંદેહ નિર્ણયને હૃદયપટ પર હરહંમેશ અંકિત કરવો જરૂરી છે.

સ્વપર કલ્યાણના અર્થી આત્માઓને મનુષ્યપણું મેળવવું એ જેટલું દુર્લભ છે તેટલું અગર તેથીયે વિશેષપણે પ્રાપ્ત થયેલા મનુષ્યપણાને સફળ કરવામાં છે.

મનુષ્યપણું મેળવ્યા માત્રથી ધારેલી ધારણાઓ, વિચારેલી વિચારણાઓ, આરંભેલી આશાઓ, અને વારંવાર ઈચ્છેલી ઈચ્છાઓ સફળ થતી નથી. તેથી જ માનવજન્મની સફળતા માટે અનુકૂળ સંયોગોના સહકાર આપી શકે તેવા બોધપાઠને આપતાં હોય તેવાં પુસ્તકોની જ ખાસ આવશ્યકતા ગણાય તેમાંનું આ એક છે.

હાલની કેળવણી, હાલનું સાયન્સ અને હાલનાં જીવન વ્યવહારનાં સાધનો દેખીતી રીતે એટલાં આગળ પડતા જણાય છે કે જેની નસ પારખ્યા સિવાય તે આપણા જીવનને કેટલું પછાત કરી મૂકનાર છે તેનો ખ્યાલ પણ આવવો મુશ્કેલ છે.

હિંદુસ્તાન પાકિસ્તાનના મતભેદોમાં આપણી પ્રજા એટલી બધી વિરૂદ્ધ બનાવી દીધી કે એકબીજાના લાગે અરસપરસ અંદર અંદર કપાઈ મૂઆં અને કરોડોની મીલ ખુન્નસ ભરેલા પ્રસંગો આપણે નજરે જોયા છતાં પણ ૧૫ ઓગસ્ટ જેવી ઉજવણી આપણે જ જોઈ અને તે દિવ એવો ઉત્સવ ભારતમાં કોઈ પણ દિન આવ્યો ન હોય તે

સ્વરૂપ પામી શક્યા ખરેખર જે પ્રસંગ વાંદરા અને બે બિલાડીની રમત જેવો છે.

કોંગ્રેસ સંસ્થાએ સત્તાનો દોર હાથમાં લઇ પહેલું કામ હરિજન પ્રવેશને હસ્તું કરવાના નિર્ણયમાં કેટલીય ધાર્મિક સંસ્થાઓનો વિરોધ વહોર્યો છે. કે જે વિરોધ ક્યાં જઈ પરિણમે તેની કલ્પના બહારનો વિષય છે નવીન સત્તા ઉપર આવનારાઓએ પણ એટલો તો ખ્યાલ રાખવો જરૂરી છે કે-બહુમતીની શરમી ચીજ કેટલીયે વખત ભયંકર પરિણામ લાવનાર બને છે.

આજકાલની વિચારણા વિનાની ગાંડીઘેલી પ્રજા વ્યક્તિઓને રીતસર ઓળખ્યા કે પારખ્યા સિવાય દૃષ્ટિરાગી બની ગાડરીયા પ્રવાહની જેમ એકે કર્યું તેમ બીજા પણ પાછળ ને પાછળ જ અનુસરે જ જાય છે આજે તો ગાંધીજીએ કર્યું એટલે સમજવાને કર્યું એવી કે તેથી પણ વધારે મહત્ત્વની માન્યતા ધરાવનાર વર્ગ સમજતો નથી કે સહુ પોતપોતાની મુરાદ બર લાવવામાં અને સ્વાર્થના અત્યાગમાં જ રહેલા છે. કોઇ મંત્રી, ગૃહમંત્રી, પ્રમુખ, દિવાન, સેક્રેટરી, ગવર્નર, ગવર્નર જનરલ, પ્રાઇમ મિનીસ્ટર અને તેથી પણ આગળ વધીયે કોંઇક તો સૌથી ઉચ્ચકક્ષાની દેવ તરીકે પૂજાવાની પણ મુરાદ સેવી જ રહ્યા છે. આ રીતે દુનિયાનું ભલું દુનિયાના ભાગ્યે થાય તો ભલે બાકી સ્વાર્થી દુનિયા સ્વહિત કરતાં પરહિતને સો ગાઉ દૂર માને છે.

મિથ્યા ઉહાપિટલનો ચેપ લોકોને એટલે સુધી ઘર ઘાલી બેઠો છે કે-સામાન્યમાં સામાન્ય રોગને પણ મોટું

પરંતુ સ્વપર કલ્યાણ અર્થે આ માનવજીવનને જીવી જાણવા માટેની દુર્લભતા સ્વીકારાઇ છે. એ નિઃસંદેહ નિર્ણયને હૃદયપટ પર હરહંમેશ અંકિત કરવો જરૂરી છે.

સ્વપર કલ્યાણના અર્થી આત્માઓને મનુષ્યપણું મેળવવું એ જેટલું દુર્લભ છે તેટલું આગર તેથીયે વિશેષપણે પ્રાપ્ત થયેલા મનુષ્યપણાને સફળ કરવામાં છે.

મનુષ્યપણું મેળવ્યા માત્રથી ધારેલી ધારણાઓ, વિચારેલ વિચારણાઓ, આરંભેલી આશાઓ, અને વારંવાર ઇચ્છેલ ઈચ્છાઓ સફળ થતી નથી. તેથી જ માનવજન્મની સફળતા માટે સાનુકૂળ સંયોગોના સહકાર આપી શકે તેવા બોધપાઠને આપતાં હોય તેવાં પુસ્તકોની જ ખાસ આવશ્યકતા ગણાય તેમાંનું આ એક છે.

હાલની કેળવણી, હાલનું સાયન્સ અને હાલનાં જીવન વ્યવહારનાં સાધનો દેખીતી રીતે એટલાં આગળ પડતાં જણાય છે કે જેની નસ પારખ્યા સિવાય તે આપણા જીવનને કેટલું પશ્ચાત કરી મૂકનાર છે તેનો ખ્યાલ પણ આવવો મુશ્કેલ છે.

હિંદુસ્તાન પાકીસ્તાનના મતભેદોમાં આપણી પ્રજાને એટલી બધી વિરુદ્ધ બનાવી દીધી કે એકબીજાના લાખો માણસો અંદર અંદર કપાઈ મૂઆં અને કરોડોની મીલકત ખુવાર થવાના પ્રસંગો આપણે નજરે જોવા છતાં પણ ૧૫મી ઑગસ્ટ કેટલી ઉજવાતી આપણે જ જોઇ અને તે દિવસ જેવો લાખો વરસમાં કોઈ પણ દિન આવ્યો ન હોય તેવું

સ્વરૂપ પામી શકયા ખરેખર જે પ્રસંગ વાંદરા અને બે બિલાડીની રમત જેવો છે.

કોંગ્રેસ સંસ્થાએ સત્તાનો દોર હાથમાં લઇ પહેલું કામ હરિજન પ્રવેશને લગતું કરવાના નિર્ણયમાં કેટલીય ધાર્મિક સંસ્થાઓનો વિરોધ વહોર્યો છે. કે જે વિરોધ કયાં જઈ પરિણમે તેની કલ્પના બહારનો વિષય છે નવીન સત્તા ઉપર આવનારાઓએ પણ એટલો તો ખ્યાલ રાખવો જરૂરી છે કે-લઘુમતીની કારમી ચીસ કેટલીયે વખત ભયંકર પરિણામ લાવનાર બને છે.

આજકાલની વિચારણા વિનાની ગાંડીઘેલી પ્રજા વ્યક્તિઓને રીતસર ઓળખ્યા કે પારખ્યા સિવાય દષ્ટિરાગી બની ગાડરીયા પ્રવાહની જેમ એકે કર્યું તેમ બીજા પણ પાછળ ને પાછળ જ અનુસરે જ જાય છે આજે તો ગાંધીજીએ કર્યું એટલે બરાબર કર્યું એવી કે તેથી પણ વધારે મહત્વની માન્યતા ધરાવનાર વર્ગ સમજતો નથી કે સહુ પોત પોતાની મુરાદ બર લાવવામાં અને સ્વાર્થના અત્યાગમાં જ રહેલા છે. કોઇ મંત્રી, ગૃહમંત્રી, પ્રમુખ, દિવાન, સેક્રેટરી, ગવર્નર, ગવર્નર જનરલ, પ્રાઇમ મિનીસ્ટર અને તેથી પણ આગળ વધીયે કોઇક તો સોથી ઉચ્ચકક્ષાની દેવ તરીકે પૂજાવાની પણ મુરાદ સેવી જ રહ્યા છે. આ રીતે દુનિયાનું ભલું દુનિયાના લાગ્યે થાય તો ભલે બાકી સ્વાર્થી દુનિયા સ્વહિત કરતાં પરહિતને સો ગાઉ દૂર માને છે.

મિશન હોસ્પિટલનો ચેપ લોકોને એટલે સુધી ઘર ઘાલી બેઠો છે કે-સામાન્યમાં સામાન્ય રોગને પણ મોટું

સ્વરૂપ આપતી આવી સંસ્થાઓ કેટલીક બાબતોમાં લોકો· પયોગી જ છે અને દુનિયાનું કેવળ ભલું જ કરવાની ખાત જ અવતરેલ ન હોય તેમ દેખાડ કરવા છતાં તેમાં આંતરિ તત્ત્વ તો લોકોને કુળ, જાત અને આચારભ્રષ્ટ કરી પોતાન તત્ત્વોને ખૂબ ખીલવટ કરવા માટેના સ્વાર્થ પુરતું જ છે.

વળી આજે જયંતી ઉજવવાના શોખીન લોકો ગ તેવાની પણ જયંતી ઉજવે છે. તેમજ પરમાત્માની પા જયંતી ઉજવી તેમને પણ સામાન્ય જનતાની હરોળમાં મુ મહાન્ આશાતનાના ભાગી બની આત્મસ્વરૂપને અલગું ક છે. મહાવીર જયંતી માટે આજે ધર્મી ગણાતો વર્ગ પા સુધારકોના પગલે કૂદી પડે છે. પણ તેનું પરિણામ અત્યં ભયંકર છે. અને તેના સર્વજ્ઞતાને મહાન્ ધક્કો પહોંચાડના છે. સર આનોલ્ડે બુદ્ધ માટે લાઇટ ઓફ એશિયા અને ઇ માટે લાઈટ ઓફ વર્લ્ડ એવા શબ્દોનો પ્રયોગ પણ કરેલ છે. જ્યારે મહાવીરને લાઇટ ઓફ ઇન્ડિયા તરીકે સંબો છે. મહાવીર જયંતી ઉજવવામા કેવલ ધર્મજ માનના અને તેના ઓઠે આગેવાનીપણું ભજવનારાઓએ આ વસ્તુ ખાસ નોંધ લેવા જેવું છે.

ઉપરની જ બધી વિગતોમાં ઉંડાણ તપાસ્યા શિવા પરિણામ ભયંકરતામાં છે. તેવીજ રીતે શાસ્ત્રોના ઉંડાણ સમજ્યા વિનાના શાસ્ત્રોનાં ઓઠાં નીચે ઉપદેશ કરવા નીકળ પડેલાઓ માટે ખાસ ભારપૂર્વક જણાવવું પડે છે કે પહેલ આત્મસ્વરૂપને પીછાનતાં શીખી લ્યો.ઓ માટે અભિપ્રા બાંધવા તેજ વધારે વ્યાજબી ગણાય પણ પરોપદેશે પાણ્ડિત્યં

સમજી યદા તદા શબ્દો ફેંકી દેવા જવાય વ્યાજબી નથી કેટલાક વખત ઉપર શ્રીયુત ગોપાળદાસ જીવાભાઈ પટેલે પણ ભગવતીજી સૂત્રનો અર્થ કરતાં મહાવીર પરમાત્માને માંસાહારી કહેવામાં આંચકો પણ ખાધો નથી. જો ભાઈ એટલું પણ સમજી શક્યા નહિ કે જો જૈન સમાજનો નેતા માંસાહારી હોત તો તેનો અનુયાયી વર્ગ કેટલો માંસાહારી હોત દાખલા તરીકે એક બૌદ્ધભિક્ષુકે માત્ર પોતાની આજીવિકા ખાતર જ અને તે પણ કોઈપણ વસ્તુ ન મળતાં નિરુપાયે સુકી મચ્છીનો ઉપયોગ કરવા છતાં આજે તેનો અનુયાયી વર્ગ કેવળ માંસાહારી જ બની ગયો છે શું પટેલ ભાઈનું મગજ હળ ખેડવામાં જ રહ્યું કે કોશ ખેંચવા જતાં બળદનાં પૂંછડાં આમળવામાં જ રોકી ગયું કે આવી સામાન્ય વસ્તુનો પણ ખ્યાલ ન રહ્યો. વળી મહાવીર પરમાત્માએ તો પોતાના લોહી ખરડાના રોગની શાન્તિ માટે જે ઓષધિ શીતોપચાર તરીકે મંગાવેલ તો શું માંસ તે વળી શીતોપચાર કરી શકે ખરું !

પણ આ તો પટેલભાઈ તેમને વળી આવી બાબતોની શી જતાગમ હોય પણ યેન કેન પ્રકારેણ આગળ આવવા જેવો જ હુક્કો ગગડાવ્યોઃ લાગે છે. પણ ધર્મ વિદ્વેષના પરિણામે પટેલભાઈનું તેવું લખવું, જેટલું આપણને હૃદય ડંખરૂપ નહિ લાગે તેટલું જ સુધારકોને નામે બહાર પડેલા કહેવાતા જૈનો આજે બધી જ જાતના જૈનાચારને સમુદ્રમાં પધરાવવા બેઠા છે. તે ખૂબ ખેદનો વિષય છે સમાજે તેવાઓથી ખૂબ ખૂબ ચેતવાની જરૂર છે. અને આગેવાનોએ તેઓની સાન ઠેકાણે આવે તેવા પ્રયોગો કરવા આવશ્યક છે.

ઉપરની બધી હકીકતનું ધ્યાન ખેંચવા આવાં પુસ્તકોની ખાસ જરૂર છે. અને તે લક્ષ્ય આ પુસ્તકમાં ખાસ રાખી માનવજીવનની કિંમત સમજાવવામાં આવેલ છે.

પૂજ્યપાદ આચાર્ય મહારાજ શ્રીમદ્વિજયભક્તિસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબ આ રીતે માનવજીવનની દુર્લભતાં સમજાવવામાં ખરેખર એક અપૂર્વ વ્યક્તિત્વ પ્રત્યક્ષ રીતે પ્રકાશિત કરી રહ્યા છે.

અંતમાં આવાં પુસ્તકોનો સદુપયોગ કરી અનેક આત્માઓ આત્મિક પરમ ધ્યેય મોક્ષપદની સમીપવર્તી બને તેવી અભિલાષા સાથે વિરમું છું.

લી. બાબુભાઈ દલપતભાઈ શાહ.

શ્રી સ્યાદ્વાદ સંસ્કૃત પાઠશાળા

(દાનવીર શેઠ બુલાખીદાસ નાનચંદ સંસ્થાપિત

ખંભાત

जिनस्तुतिः

श्रीमद्गुर्जरदेशभूषणमणिं, सर्वज्ञताधारकम्
मिथ्याज्ञानतमःपलायनविधावुद्यत्प्रभं तायिनम्
पार्श्वस्यापुरुपार्श्वयक्षपतिना संसेव्यपार्श्वद्वयम्
श्रीशंखेश्वरपार्श्वनाथमहमाऽऽनन्देन वन्दे सदा ॥

गुरुस्तुतिः

यन्यन्तेऽप्रतिमप्रभावकवरा विश्वोपकारव्रताः
दुर्दान्तप्रतिवादिकुञ्जरघटासन्त्रासकण्ठीरवाः
वैराग्यामृतवर्षणप्रशमितप्रोद्दाममोहानलाः
सर्वत्रापि गुणादरव्यसनिनः श्रीधर्मसूरीश्वराः ॥

નહિ પણ શાશ્વતી અઠ્ઠાઇ અને આયંબિલ તપની વિભૂષા-
વાળો હોવાથી 'વર્ધમાન તપ પ્રવર્તક પણું'' તે ગુણનું ખાસ
સૂચન તરવરતું હતું જ આ રીતે બધાના મનને આનંદ
પમાડનાર હોવાથી માતા પિતાએ મહોત્સવ પૂર્વક
મોહનલાલ નામ પાડયું.

કુલીન પુત્ર પ્રાપ્તિથી માતા પિતાની વિશિષ્ટતાઓને
બાળ વયની અપ્રતિમ શક્તિ જન્મ આપનાર માતપિતા
આવા મહાન્ વ્યક્તિનો જન્મ આપવાથી આ લોકમાં પણ
સુંદર સુંદર સ્થાન પામી જાય છે અને સદાને માટે માનવ
હૃદયમાં સંભારણા રૂપ રહી જાય છે. અને સરોવરમાં
ઉત્પન્ન થયેલા કમળની જેમ તેજ બાળકને માતપિતાના
વારસાગત અને અનુકરણીય સુસંસ્કારોની સુંદર છાપ
ભવિષ્યના અલૌકિક પુરૂષ બનાવી મૂકે છે, તે વિશિષ્ટતાનો
આધાર ખરેખર માતપિતા જ છે. ચરિત્ર નાયકને પણ
માતપિતાના આદર્શ સંસ્કારનો વારસો મળવાથી બાળવયથી
જ જિનપૂજા, સામાયિક, પ્રતિક્રમણ, સવાર સાંજના
પ્રત્યાખ્યાન, પર્વતિથિ પૌષધ આદિ ક્રિયાનિષ્ઠ બન્યા, એટલું
જ નહિ. પણ ક્રિયાશીલ વ્યક્તિઓના નેતા બન્યા. આજનું
નેતાપણું ભવિષ્યના અનોખા નેતાપણાનું સૂચક હતું કે
જેમના અનુકરણથી આજે પણ સગીમાં પર્વતિથિ પૌષધની
તેમજ અન્ય ધાર્મિક પ્રવૃત્તિઓ અવિચ્છિન્ન પણે ચાલુ
રહી છે. વળી તેઓ ટૂંક વયમાં જ જેમણે ગુજરાતી ૯
ચોપડી, પંચ પ્રતિક્રમણ. નવ સ્મરણો, પ્રકરણાદિનો અભ્યાસ
અને ઉંમરના પ્રમાણને ઓળંગી અગાધ આત્મ

શક્તિની પ્રેરણાથી અસીમ તપશ્ચર્યાનો. જેવી કે વિધિ સહિત વીશસ્થાનક તપ, ચોસઠ પ્રહરી ઇત્યાદિ અનેક પ્રકારના પોષધ, છઠ્ઠ, અઠ્ઠમ, છ તથા અઠ્ઠાઈ. ચાર ચાર ઉપવાસને પારણે બેસણાંથી ચાર વર્ષ સુધી સમોસરણ તપ અને પાંચ ઉપવાસને પારણે બેસણાંથી સિંહાસન તપ ઈત્યાદિ ઉગ્ર તપશ્ચર્યાઓ કરી હતી

સોનું અને સુગંધ

આપણા ચરિત્ર નાયક પ્રથમથી જ સુસંસ્કારી વૈરાગ્ય રંગ રંગિત જીવનવાળા તો હતા જ, તેમાં વળી, પૂ૦ આત્મારામજી મ૦ શ્રી સમીમાં પધાર્યા જેથી સોનામાં સુગંધ મળી ત્યારે તેમના ઉપદેશામૃતનું પાન કરવાથી તેમનાં હૃદયમાં ઉમળકો આવ્યો કે ક્ષણધ્વંસી એવું શરીર છે. છતાં પણ આ શરીરથી જે થઈ શકે તે બીજી કોઇ જાતિના શરીરથી થઇ શકે તેમ નથી. દેવો પણ આ માનવ ભવને તેટલાજ માટે ઇચ્છે છે નહિ કે-મોજશોખ માણવા ખાનપાન કે એશ આરામ ઉડાવવા લાડી વાડી અને ગાડીમાં મ્હાલવા કે લક્ષ્મીની લાલચે, તેમની પાસે આ બાંદિલી દરેક વસ્તુ છે. છતાં પણ માનવ ભવની વાંછના તેટલા જ માટે કે તેમનાં તે બધાં સુખો તો પાછળ દુઃખનો અનુભવ કરવાવાળા છે. માટે સુખ તે વાસ્તવિક સુખો તો નથી, વાસ્તવિક સુખ તો તેને જ કહી શકાય કે જેની પાછળ કાંઈ પણ દુઃખનો અનુભવ કરવાનો વખત ન આવે, તેવા સુખનો સરળ રસ્તો જે કોઇ ઠેકાણેથી નીકળતો હોય તો તે અહિંથી જ. માટે તેને સદાકાળ ઇચ્છે છે. તેવો સુયોગ અને

સાંપડયો છે. તો આ શરીરથી સ્વપર હિતકારક શાસન-હિતનાં કાર્યો ન થાય તો અમૂલ્ય રત્ન ગુમાવવા જેવું થશે અને આમ પ્રમાદમાં દિવસો ચાલ્યા જતાં કારમો કાળ ક્યારે કોળીઓ કરી જશે તેની ખબર પડશે નહિ કારણ કે નીતિકાર પણ કહે છે કે—

श्वः कार्यमद्य कुर्वीत, पूर्वाह्णे चापराह्णिकम् ।
नहि प्रतीक्षते मृत्युः, कृतमस्य नवा कृतम् ॥

અર્થ:—"કાલે કરવા યોગ્ય શુભ કાર્ય આજે જ કરી લેવું, કારણ કે મૃત્યુ રાહ નહિં જુવે કે આનું આ કાર્ય થઇ ગયું છે કે નહિં."

આવી વિચારણાઓની સ્ફૂર્તિની સાથે તેમના કેટલાક સ્નેહિ મિત્રો પોતાનું આયુષ્ય પૂર્ણ કરી ચાલ્યા ગયા, તેથી તેમજ સુંદર પુસ્તક વાંચન આજના જડવાદના ઝેરી જમાના-ની જ્યોતથી અલિપ્ત વિગેરે કારણોથી તેમના મન, વચન, કાયાના ત્રણે તારનો સૂર એક જ પ્રકારનો નીકળવા માંડયો. અહિં જ તેમના વૈરાગ્ય રંગની દૃઢતાનો મજબૂત પાયો પૂરાયો.

આ રીતે આ ભવ્ય કમળ વીકસી રહ્યું હતું, ત્યાં જ સૂર્યનો ઉદય થયો એટલે કે પૂજ્ય મુનિરાજ શ્રી ધર્મ વિજયજી મહારાજ (કાશી વાળા આચાર્ય શ્રી વિજય ધર્મ સુરીશ્વરજી મહારાજ)નું સં. ૧૯૫૫ની સાલમાં અમીમાં ચાતુર્માસ થયું. તેમની સુયગડાંગ સૂત્રની સુંદર ઉપદેશ શૈલીથી આપણા ચરિત્ર નાયક રૂપ કમળ એકદમ

ખીલી ઉઠયું. આત્મ પરિણતિ ઉન્નત થઇ, તેની સાથે એક સુંદર સ્વપ્ન આવ્યું કે-'આત્મ કલ્યાણ કરવા સાથે અપ્રતિમ શક્તિનો ઉપયોગ કરી શાસન હિતનાં કાર્યોમાં તત્પર થા' ત્યારથી વૈરાગ્યની દૃઢતા રૂપ મકાન ચણાવાની શરૂઆત થઈ કે જેના પરિણામે તુરતમાં જ પ્રવજ્યા અંગીકાર કરવાની ઉત્તમોત્તમ ભાવના પ્રફુલ્લિત થઈ અને તેને વધારેમાં વધારે સુદૃઢ બનાવવા અને આત્માને અત્યંત નિર્મળ બનાવવા તીર્થાધિરાજ શ્રી શત્રુંજય તીર્થની નવાણું યાત્રાનો નિશ્ચય કરી પાલીતાણા આવ્યા. અને નવાણું યાત્રાકરી તે દરમ્યાન પણ ભાવના ઉત્કટ રીતે વેગ લઈ રહી હતી. તેથી ત્યાં જ દીક્ષા લેવાનો ચોક્કસ નિર્ણય કરી અમી આવ્યા.

દીક્ષા અને તે કોની પાસે લીધી

પંન્યાસશ્રી ઉમેદ વિજયજી મ ઠા. ૧૧ સાથે મુનિરાજ શ્રી ધર્મ વિજયજી મહારાજ ચાણસ્મામાં બિરાજમાન હતા તેઓશ્રી પાસે જઇ આપણા ચરિત્રનાયક ભાઈ મોહનલાલે પોતાની શુભ ભાવના વ્યક્ત કરી. મહારાજશ્રીએ ગત ચાતુર્માસમાં વૈરાગ રંગની ઉછળતી ઉર્મિઓ જાણી મુહુર્ત સં. ૧૯૫૭ના મહા વદિ દશમનું નક્કી કર્યું અને અમીના સંઘમાં પોતાને આંગણે આવું મહાન્ કાર્ય કરાવવામાં અત્યંત આનંદ આનંદ થઇ રહ્યો અને સંઘ મહારાજ શ્રી ને વિનંતિ કરી ઠાઠમાઠથી સામૈયા પૂર્વક અમી લાવ્યો, ત્યારથી વાયણાં ચાલુ થયાં અને અનેક પ્રકારના વિધ વિધ ઓચ્છવ પૂર્વક દીક્ષા થઇ અને મુનિરાજ શ્રી ધર્મ વિજયજીના

શિષ્ય મુનિ ભક્તિવિજય નામ રાખવામાં આવ્યું. આ ઓચ્છવની સાથે જ ભાવનગરથી એક શ્રાવક દીક્ષા લેવા માટે આવ્યા હતા. તેમને પણ આપણા ચરિત્ર નાયકની સાથે જ દીક્ષા આપી મુનિ હેમવિજયજીના શિષ્ય મુનિ ભગવાનવિજય બનાવ્યા. દિક્ષાને દિવસે આપણા ચરિત્ર નાયકે વૈરાગ્ય રસ ભરપૂર સુંદર ભાષણ આપ્યું, જે તેમની ભવિષ્યની આગેવાનીતાનું સૂચન હતું અને ત્યારથી જ તેઓ શ્રીના ભાઈ સૌભાગ્યચંદના પણ વૈરાગ્યને દિન-પ્રતિદિન વેગ મળ્યો. તેઓ શ્રીના પુણ્ય પ્રભાવે અને સંઘ ઉપર અનહદ પ્રેમ અને ઉપકાર હોવાથી દીક્ષાના દિવસે કાયમી પાખી પાળવાનું ચોપડે લખાણ થયું, જે આજે પણ અસ્ખલિત પણે ચાલી રહ્યું છે.

જૈન સાધુ થવું એટલે શું ?

ભગવાન્ મહાવીર પરમાત્માના શાસનમાં શાસનધોરી ગણધર ભગવાન શ્રી સુધર્મસ્વામિની પરંપરાના પ્રવાહમાં અનિન્હાવ અબહિષ્કૃત વિગેરે સ્વરૂપ જે યોગ્ય સમુદાય હોય તે સમુદાયમાં વિદ્યમાન મુનિરાજના શિષ્ય તરીકે જીવન જીવન સુપ્રત થવું જોઇએ. અને એ સાધુ જીવનના વ્રતો અને ગ્રહણઆસેવન શિક્ષા પ્રાપ્ત કરવાની આજ્ઞા. સુવિહિત આચાર્ય પરંપરામાં થયેલા સુવિહિત આચાર્યના આજ્ઞાધારી પદસ્થ મુનિવર મુનિવર મારફત મળેલી હોવી જોઇએ અને તે સર્વ કાર્ય પરમાત્માની સન્મુખ સમવસરણ રૂપ નંદીની રચના સામે થવું જોઇએ, તેમાં પણ ચતુર્વિધ સંઘની સમ્મતિસૂચક વાસ-ચૂર્ણનો પ્રક્ષેપ મસ્તક

ઉપર પ્રાપ્ત થવો જોઇએ, આટલી કસોટીમાંથી પસાર થવું પડે છે. ત્યારે જૈન સાધુ થવાય છે.

જૈન સાધુ એટલે— અહિંસા,

સંયમ અને

તપની મૂર્તિ

જેમાં સાધુ જીવન માટેના ઓછામાં ઓછા જરૂરી હોય, તેટલા પણ એ ત્રણ ગુણ નથી તો તે સાધુ જ નથી જૈન સાધુ તો ખાસ કરીને નથી જ.

માત્ર દીક્ષા પર્યાયની મહત્તા

જૈન દીક્ષા પ્રાપ્ત કર્યા પછી માત્ર સાધુ જીવનના નિયમો દીર્ઘ દીક્ષા પર્યાય સુધી પાળવામાં આવે તો પણ માનસિક અને આત્મિક અગમ્ય લાભો અવશ્ય પ્રાપ્ત થાય છે.

અહિંસા, સંયમ, તપ, શાન્તિ, ઉપશમ, આચાર-પાલન, બ્રહ્મચર્ય, અને ગુરૂકુલવાસ, આ બધી સામગ્રી વર્ષોના વર્ષો સુધી જીવનમાં રોજને રોજ બળપૂર્વક ટકાવવી. તેથી પણ દિવસે દિવસે આત્માના તેજમાં વધારો થાય છે. તેમાં જરા પણ શંકા નથી દવાઓને ભાવનાઓ—અને ખરલના ઘર્ષણોથી ગુણ અપાય છે. જેમકે સામાન્ય પીપર કરતાં ચોસઠ પ્રહરી પીપરનો ગુણ વધી જાય છે. તે સર્વ સમજદારોની જાણમાં છે. સામાન્ય સમજણના લોકો તો પીપરમાં, તેના સામાન્ય ભૂકામાં; અને ચોસઠ પ્હોરના ઘુટેલ ભૂકામાં ખાસ ફરક સમજતા નથી. પણ વૈદકના જાણકાર તે દરેકની યોગ્ય મહત્તા સમજે છે. અને તેની ખરી ખૂબી તો દરદી ઉપરની

શિષ્ય મુનિ ભક્તિવિજય નામ રાખવામાં આવ્યું. આ ઓચ્છવની સાથે જ ભાવનગરથી એક શ્રાવક દીક્ષા લેવા માટે આવ્યા હતા. તેમને પણ આપણા ચરિત્ર નાયકની સાથે જ દીક્ષા આપી મુનિ હેમવિજયજીના શિષ્ય મુનિ ભગવાનવિજય બનાવ્યા. દિક્ષાને દિવસે આપણા ચરિત્ર નાયકે વૈરાગ્ય રસ ભરપૂર સુંદર ભાષણ આપ્યું, જે તેમની ભવિષ્યની આગેવાનીતાનું સૂચન હતું અને ત્યારથી જ તેઓ શ્રીના ભાઈ સૌભાગ્યચંદના પણ વૈરાગ્યને દિન–પ્રતિદિન વેગ મળ્યો. તેઓ શ્રીના પુણ્ય પ્રભાવે અને સંઘ ઉપર અનહદ પ્રેમ અને ઉપકાર હોવાથી દીક્ષાના દિવસે કાયમી પાખી પાળવાનું ચોખ્ખું લખાણ થયું, જે આજે પણ અસ્ખલિત પણે ચાલી રહ્યું છે.

જૈન સાધુ થવું એટલે શું ?

ભગવાન્ મહાવીર પરમાત્માના શાસનમાં શાસનધોરી ગણધર ભગવાન શ્રી સુધર્માસ્વામિની પરંપરાના પ્રવાહમાં અનિન્હાવ અબહિષ્કૃત વિગેરે સ્વરૂપ જે યોગ્ય સમુદાય હોય તે સમુદાયમાં વિદ્યમાન મુનિરાજના શિષ્ય તરીકે જીવનભર જીવન સુપ્રત થવું જોઈએ. અને એ સાધુ જીવનના વ્રતો અને ગ્રહણ-આસેવન શિક્ષા પ્રાપ્ત કરવાની આજ્ઞા, સુવિહિત આચાર્ય પરંપરામાં થયેલા સુવિહિત આચાર્યના આજ્ઞાધારી પદસ્થ મુનિવર મુનિવર મારફત મળેલી હોવી જોઈએ અને તે સર્વ કાર્ય પરમાત્માની સન્મુખ સમવસરણ રૂપ નંદીની રચના સામે થવું જોઈએ, તેમાં પણ સંઘની સમ્મતિસૂચક વાસ–ચૂર્ણનો પ્રક્ષેપ મસ્તક

ઉપર પ્રાપ્ત થવો જોઇએ, આટલી કસોટીમાંથી પસાર થવું પડે છે. ત્યારે જૈન સાધુ થવાય છે.

જૈન સાધુ એટલે— અહિંસા,
સંયમ અને
તપની મૂર્તિ

જેમાં સાધુ જીવન માટેના ઓછામાં ઓછા જરૂરી હોય, તેટલા પણ એ ત્રણ ગુણ નથી તો તે સાધુ જ નથી જૈન સાધુ તો ખાસ કરીને નથી જ.

માત્ર દીક્ષા પર્યાયની મહત્તા

જૈન દીક્ષા પ્રાપ્ત કર્યા પછી માત્ર સાધુ જીવનના નિયમો દીર્ઘ દીક્ષા પર્યાય સુધી પાળવામાં આવે. તો પણ માનસિક અને આત્મિક અગમ્ય લાભો અવશ્ય પ્રાપ્ત થાય છે.

અહિંસા, સંયમ, તપ, શાન્તિ, ઉપશમ, આચાર-પાલન, બ્રહ્મચર્ય, અને ગુરૂકુલવાસ, આ બધી સામગ્રી વર્ષોના વર્ષો સુધી જીવનમાં રોજને રોજ બળપૂર્વક ટકાવવી. તેથી પણ દિવસે દિવસે આત્માના તેજમાં વધારો થાય છે. તેમાં જરા પણ શંકા નથી. દવાઓને ભાવનાઓ–અને ખરલના ઘર્ષણોથી ગુણ અપાય છે. જેમકે સામાન્ય પીપર કરતાં ચોસઠ પ્રહરી પીપરનો ગુણ વધી જાય છે. તે સર્વ સમજદારોની જાણમાં છે. સામાન્ય સમજણના લોકો તો પીપરમાં, તેના સામાન્ય ભૂકામાં; અને ચોસઠ પહોરના ઘુંટેલ ભૂકામાં ખાસ ફરક સમજતા નથી. પણ વૈદકના જાણકાર તે દરેકની યોગ્ય મહત્તા સમજે છે. અને તેની ખરી ખૂબી તો દરદી ઉપરની

અસરથી વેદને ફરદી આનંદ પામે ત્યારે જણાય છે. કેટલાક અજ્ઞ જીવો "આવા કડક જૈન જીવનથી કંઈ ફાયદો કે જીવનમાં ફેરફાર થતો નથી" એવી બાલિશ ઘોષણાઓ કરી બાળ માનસની જનતાને ધર્મ પ્રવૃત્તિથી દૂર ખસેડવા મહેનત કરે છે. પણ બાહ્ય દેખાવની આ વસ્તુજ નથી દવા પણ બહારથી તેમ બની જેમ બળતરા કે બરફની જેમ ઠંડક કરતી નથી. લાગતી તેમ આનું પરિણામ દેખાવમાં કદાચ ન હોય છતાં માનસ અને આત્મા ઉપર અસરકારક થાય છે. આ સર્વનું પરિણામ ભવાંતરના ઉચ્ચકક્ષાના સ્થાનમાં. અને ઉચ્ચ સામગ્રીવાળા સંજોગોમાં જન્મ રૂપ આવે છે. અને આગળ ઉપર તેવી વિશેષ ઉત્તમ સામગ્રી પ્રાપ્ત થઈ, આત્માનો ઉત્ક્રાન્તિ ક્રમ આગળ વધે છે. આથી જ બહારથી દેખાવની વસ્તુજ નથી. જો આ બધી નિષ્ફળ જ હોય તો આત્માનો વિકાશ વાદ જ ન હોય તેમ માનીએ તો નાનો બાળક વાણીને વિદ્વાન્ ન પાકવો જોઈએ. વિદ્વાન્ કે મુર્ખ માણસની પરીક્ષા સામાન્ય માણસને હોતી નથી. તે તો માત્ર બંનેને માણસ સમજે છતાં "ભેદ નથી" તેમ કોઈ સમજુ માણસ તો નજ કહી શકે, વર્ષો સુધી અભ્યાસ કરી શક્તિ એકઠી કરી, ડીગ્રી મેળવનાર યુવાનને મોટો માણસ થવાની પહેલેથી જ કલ્પના ન હોય છતાં શક્તિનો પાછળથી ઉપયોગ થાય છે. તેમ ચારિત્રનો પ્રભાવ પછીથીજ જણાય છે. કોઈ દિવસ નકામું જતું જનથી.

આપણા ચરિત્ર નાયક પણ આવા કડક જૈન જીવન ચારિત્ર સ્વીકાર્યા બાદ જુદા જુદા મહાપુરુષો જેવા

પોતાના ગુરૂ મહારાજ તથા પૂ૦ પં૦ ઉમેદ વિજયજી મ૦ તથા પં. કમલવિજયજી મ૦ ના પરિચયમાં પોતાની પ્રતિજ્ઞામાં વધારે રૂચિકર અને જાગૃતિવાળા થયા. ત્યારબાદ. ઉંઝામાં. તેઓશ્રીની તેમજ મુનિ ભગવાનવિજયજીની વડી દીક્ષા થઈ.

આ વડી દીક્ષા પેહેલા અને છેલ્લા તીર્થંકરના વારામાં હોય છે કારણ કે ત્યાં સુધીમાં માણસના હૃદયનું તેમજ સ્થિરતાનું માપ કાઢી શકાય છે. અને દશવૈકાલિકનાં અધ્યયનોથી આ રીતે ખૂબ સ્થિર થવાનો પ્રસંગ મળે છે. આપણા ચરિત્ર નાયક ખુબજ સ્થિર હતા. તેમાં આ જાતનો સુંદર જોગ મળ્યો, જેથી અતિ સ્થિરતા આવી.

ચાતુર્માસ

તે ચાતુર્માસ ગુરૂ મહારાજ શ્રીની સાથે વીરમગામ કર્યું. તેમાં સારસ્વત વ્યાકરણનો અભ્યાસ કર્યો અને ચાતુર્માસ સંપૂર્ણ થયે પં૦ કમલવિજયજીનો સુયોગ સાંપડવાથી ગુરૂમહારાજે મહાનિશિથના તેમજ ચરિત્ર નાયકે ઉત્તરાધ્યયન અને આચારાંગના યોગો વહન કર્યા ત્યારબાદ વિહાર કરી સંખેશ્વર તીર્થની યાત્રા કરી, પોતાના સાંસારિક વતન સમી થઈ રાધનપુર પધાર્યા. ત્યાં શ્રી ભોગીલાલ (હાલમાં શ્રી ભદ્રસૂરિજી)ના દીક્ષા–મહોત્સવમાં જે દરમ્યાન પ્રકરણાદિનો સુંદર.અભ્યાસ કરી લીધો. એક ક્ષણ પણ પ્રમાદમાં ગાળતા ન હતા અવિચ્છિન્નપણે સમ્યગદર્શન, જ્ઞાન અને ચારિત્રની આરાધનામાં તન્મય રહેતા હતા ત્યાંથી વિહાર કરી માંડળ પધાર્યા. અને સં. ૧૯૫૮નું ચાતુર્માસ કર્યું ત્યાં સંસ્કૃતનો અભ્યાસ કર્યો.

અહિં અભ્યાસ કરતા તેઓશ્રી તેમજ ગુરૂમહારાજને સંસ્કૃત, પ્રાકૃત અને ઉચ્ચ ગૂજરાતી આદિ સાહિત્યની તેમજ પૂજ્યપાદ હેમચન્દ્ર સૂરિજી. વિરચિત સાહિત્ય ન્યાય–વ્યાકરણ આદિ શાસ્ત્રોને પ્રકાશમાં લાવવાની ખૂબ તમન્ના જાગી. કારણકે શાસ્ત્રો અને સાહિત્યના વર્ગો ઉભા કરવા માટે વિદ્યાના વાતાવરણ વાળું ક્ષેત્ર જોઈએ, તેથી તેમણે બનારસ પસંદ કર્યું. અને તે તરફ ગુરૂ મહારાજ શ્રીએ વિહાર લંબાવ્યો અને આપણા ચરિત્ર નાયકને પં૦ કમલ વિજયજીમ૦ સાથે મોકલ્યા, તેઓશ્રી વિહાર કરતા ખેડા પધાર્યા ત્યાં થરાના શ્રાવક આલમચંદ ભાઈને દીક્ષા આપી. ચરિત્રનાયકના શિષ્ય શ્રી અમૃતવિજયજી બનાવ્યા. ત્યાંથી વિહાર કરતા કરતા મેસાણા પધાર્યા અને સં. ૧૯૫૯નું ચાતુર્માસ ત્યાં કર્યું કે જેથી જ્ઞાન ધ્યાનાદિની સારી પ્રાપ્તિ થઈ.

ચોમાસું ઉતરે વિહાર કરી પાટણ પધાર્યા ત્ય પં૦ શ્રી કમલવિજયજી. પાસે કલ્પસૂત્રના યોગ કર્યા અ અનેક ભવ્યાત્માઓમાં સુધાસિંચન કરતા કરતા કથા પધાર્યા. ત્યાં ગામ 'ટીકર'ના સુંદરજીભાઇને દીક્ષા આ મુનિ ચન્દ્રવિજયજી બનાવ્યા. અને પાછા પાટણ આ ૧૯૬૦નું ચાતુર્માસ પાટણ કર્યું ત્યાં પં૦ કમલ વિ. ત પૂ૦ વીરવિજયજીમ૦ના સાનિધ્યથી મહાનિશિથના યોગ કર ચોમાસું પૂર્ણ થયે વિહાર કરતાં વીરમગામની વિનંતિ સ્વીકારી ત્યાં પધાર્યા. અને સં. ૧૯૬૧ નુ ચાતુમ વીરમગામ કર્યું. ત્યાંથી કાઠીઆવાડમાં વિહાર કરી શ્રી શંખે ગિરનારનાં દર્શન કરી પરમાહ્લાદ પામ્યા.

શાસ્ત્રાભ્યાસની પરાકાષ્ઠા અને તેનું ઉચિત સ્થાન.

શ્રી ચરિત્ર નાયકના ગુરૂ મહારાજ બનારસ ગયા. તે વાત આપણે આગળ જણાવી ગયા. તેઓશ્રીએ ત્યાં સં. ૧૯૫૯ની અક્ષય તૃતીયાએ પાઠશાળા સ્થાપન કરી. અને મહોપાધ્યાય શ્રી યશોવિજયજીના નામથી વિભૂષિત કરી, કારણ કે કોઇ પણ કાર્યમાં નામનો મોટો આધાર છે એક ઉક્તિમાં કહ્યું છે કે "पुरुषविश्वासे वचनविश्वासः ॥" પણ તે નામની કિંમત સમજનારાઓ માટે ત્યાં વિદ્યાર્થિઓ મહાન્ પરિશ્રમ ઉઠાવી વિદ્યાભ્યાસ કરવા લાગ્યા આ સમાચાર ગુરૂ મહારાજશ્રીએ ચરિત્ર નાયકને જણાવ્યાથી તેમને પણ જ્ઞાનભ્યાસની પરાકાષ્ઠાએ પહોંચવાની તેમજ ગુરૂગમ મેળવવાની ભાવના થવાથી તેમની સેવાની ઉત્કંઠિત ભાવના થવાથી લાંબો વિહાર આરંભ્યો અને કપડવણજ, ગોધરા, રતલામ, ઉજ્જૈન, મક્ષીજી, ઝાંસી, અને કાનપુર વિગેરે સ્થળોની યાત્રા કરી સં. ૧૯૬૨ના વૈશાખ વદિ ત્રયોદસીએ બનારસમાં પધાર્યા નેત્રોશ્રીનું કાશી નરેશે પણ દબદબા ભર્યું સન્માન સાચવ્યું તેમજ બ્રાહ્મણો અને વિદ્વાનોએ પણ દર્શન કરી અપૂર્વ આનંદ ઉપજાવ્યો.

વિદ્યાનું ઉત્તેજક વાતાવરણવાળું બનારસ જેવું સ્થાન, ગુરૂદેવની વરસી રહેલી અમીદૃષ્ટિ, અપૂર્વ બુદ્ધિ, આળસનો અભાવ, અને આઠ માસના ભૂખ્યા ખેડૂતને પ્રાપ્ત થએલ છલોછલ ચાતુર્માસની જેમ મળેલા અનુકૂળ સંયોગો. પછી આપણા ચરિત્ર નાયકને જ્ઞાન મેળવવામાં શી ખામી રહે? તેમણે તો અલ્પકાળમાં જ, સંસ્કૃત, પ્રાકૃત અને ધર્મ

વાત જ થી તેથી સહુ કોઇને આનંદ આનંદ થઇ ગયો અને સં. ૧૯૬૩ ના ચૈત્ર વદ ૫ મે ભાઇ સૌભાગ્યચંદ, મિશ્રદાસ, મફતલાલ, ગુલાબચંદ અને નરશીદાસને ગુરૂમહારાજશ્રીએ દીક્ષા આપી. અનુક્રમે-સિદ્ધવિજયજી, વિદ્યાવિજયજી, મહેન્દ્રવિજયજી, ગુણવિજયજી, અને ન્યાયવિજયજી બનાવ્યા, જેમાંથી શ્રી સંઘે રૂપિયા ૧૦ હજાર ખર્ચી શોભા વધારે મૂકી હતી. આ રીતે બન્ને એકજ પિતાના બન્ને પુત્રો તે એકજ ગુરૂના બે સુવિહિત શિષ્યો થયા. અને સં ૧૯૬૩નુ ચાતુર્માસ ગુરૂમહારાજશ્રીની સાથે કલકત્તા કર્યું ચાતુર્માસ પૂર્ણ થતાં વિહાર કરી નદીયા, અજીમગંજ. ભાગલપુર, ચંપાપુરી વિગેરે સ્થળે યાત્રા કરતાં પાવાપુરી પધાર્યા અને ત્યાં ચરિત્રનાયકે દરેકને માંડલીઆ જોગ કરાવ્યા અને પં. વીરવિજયજી. (આ-વીરસૂરિજી) એ વડી દીક્ષા આપી ત્યાંથી વિહાર કરી બનારસ પધાર્યા અને અભ્યાસમાં તલ્લીન બની. સં.૧૯૬૪-૬૫-ના ચાતુર્માસ કરી સુંદર પ્રગતિ સાધી.

બનારસથી ચરિત્રનાયક, મુનિ સિંહવિજયજી તથા અમૃતવિજયજીને સાથે લઇ સં ૧૯૬૬ ના પોષ વદિ ચોથને વિહાર કરી આગ્રા, જયપુર થઇ પાલી (મારવાડ) પધાર્યા અહિં ભાલકના શ્રાવક અમૃતલાલને જેઠ માસમાં દીક્ષા આપી, મુનિ સુરેન્દ્રવિજયજી બનાવ્યા, અને વૈરાગ્ય ભરપૂર દેશનાથી સારી જાગૃતિ લાવ્યા. અને સં. ૧૯૬૬ નું ચાતુર્માસ કર્યું. ચોમાસું પૂર્ણ થયે વિહાર કરી રાણકપુર, આબુજી વિગેરેની યાત્રા કરી પોષ માસમાં પાલણપુર પધાર્યા ગુરૂમહારાજે બનારસમાં સ્થાપેલ પશુશાળાનો ઉપદેશ આપતાં

શાસ્ત્રાદિનો સંગીન અભ્યાસ કરવા સાથે ગુરૂ યોગ સાધવા પૂર્વક સં ૧૯૬૨નું ચાતુર્માસ ત્યાં ફલીભુત સમાપ્ત થયું.

લઘુબંધુ તેમજ ચાર સહાધ્યાયીની દીક્ષા અને શિખરજીની યાત્રા.

બનારસના ચાતુર્માસમાં ચરિત્ર નાયકના લઘુબંધુ ભાઈ સૌભાગ્યચંદે સુંદર અભ્યાસ કર્યો. અને વડીલ બંધુને પગલે અનુસરવા તૈયાર થયા અને પ્રતિદિન સાંસારિક મોહ ઓછો કરવા લાગ્યા. ત્યાંથી ચરિત્ર નાયકે વિહાર કર્યો અને ભગવંતના જન્માદિથી પુનિત સ્થાનોમાં પવિત્ર થવાની ભાવનાથી સમેતશિખર તરફ વિહાર રસ્તામાં પાવાપુરી, કુંડલપુર, રાજગૃહી, ગુણશીલ. (ગુણાયા), અને ક્ષત્રિયકુંડ વિગેરે ઠેકાણે થઈ સં. ૧૯૬૩ના પોષ સુદી ૧૧ના શિખરજી પધાર્યા. અહિં યાત્રા કરી ઉતરતાં ગુરૂદેવના પગે દર્દ થવાથી ૧ માસની સ્થિરતા થઈ.

હવે જે તકનો લાભ તેમણે વિશેષ પ્રકારે યાત્રા અને ગુરુ સેવામાં લીધો ત્યાંથી વિહાર કરી અજીમગંજ, બાલુચર, અને કલકત્તા પધાર્યા રસ્તામાં વિદ્યાર્થીઓ પણ સાથે જ હતા અને દીક્ષાની માગણી કરી રહ્યા હતા. તે અવસર [illegible] કલકત્તામાં સામી લેવાનું ધાર્યું અને શ્રી સંઘમાં [illegible] સંઘમાં પણ સંવેગી સાધુનું આવવું જ કઠણ [illegible] અને દીક્ષાર્થિઓના યોગની તો

એ રીતે ઠઠ જામતી હતી જેમાં વિવાદાનની વાત નીકળતી પાલીતાણા ગુરૂકુળમાં રૂ ૧૬૦૦) ની મદદ કરાવાઇ હતી. ત્યાંથી વિહાર કરી કાંકરેચી. પાલણપુર થઈ આબુજીની યાત્રા કરી સાદડી (મારવાડ) પધાર્યા અને સંઘના આગ્રહથી સં. ૧૯૬૮નું ચાતુર્માસ કર્યું. અને શાસન પ્રભાવનાનાં મહત્વભર્યાં કાર્યો કર્યાં, ચાતુર્માસ પૂર્ણ થયે વિહાર કરી સોજત પધાર્યા, ત્યાં ગુરૂમહારાજશ્રીનો સુયોગ થયો અને તેમની સાથે વિહાર કરી જોધપુર પધાર્યા, ત્યાં સાહિત્ય સંમેલનનો મહાન મેળાવડો થયો જૈન–જૈનેતર તથા ઓફીસર વર્ગમાં ગુરૂમહારાજની દેશનાની સુંદર અસર થઇ અહિં માસકલ્પની સ્થિરતામાં પૂ–ચરિત્રનાયક વિશેષાવશ્યક ભાષ્ય વાંચી શક્યા ત્યાંથી વિહાર કરી મારવાડના તીર્થોની પંચતીર્થ વગેરે યાત્રા કરી પાલી પધાર્યા અને સંઘના અતિ આગ્રહથી સં ૧૯૭૦ નું ચાતુર્માસ કર્યું, ચોમાસુ ઉતર્યે વિહાર કરી સાદડી, રાણકપુર અને આબુજીની યાત્રા કરી કેસરીયાજી પધાર્યા ત્યાં દર્શનથી પરમોલ્લાસ પ્રાપ્ત કરી વિહાર કરી ઉદેપુર પધાર્યા

આ વખતે તેમના બંધુ શ્રીસિંહવિજયજીની તબીયત નરમ થવાથી ગુરૂ મહારાજશ્રીની આજ્ઞા માગી, ઈડર, પ્રાંતિજ વિગેરે સ્થળે થઈ અમદાવાદ પધાર્યા અને ચાતુર્માસ માટે શાહપુરના સંઘનો અત્યંત આગ્રહ થવાથી સં. ૧૯૭૧ નું ચાતુર્માસ શાહપુર અમદાવાદમાં કર્યું. તેઓશ્રીની સુધારસસીણી વાણીનું પાન કરવા શહેરમાંથી સંખ્યાબંધ શ્રોતાઓ આવતા. જેથી સંઘે ઉપાશ્રય વિશાળ બનાવ્યો અને લોકો

રૂ ૧૮૦૦] થયા ત્યાંથી વિહાર કરી અમદાવાદ થઈ સાણંદ પધાર્યા અને ત્યાં અતિ આગ્રહથી સં. ૧૯૬૭ નું ચાતુર્માસ કર્યું. અને શ્રી સંઘની પુનિત ભાવનાથી પ્રેરાઇ વ્યાખ્યાનમાં સૂત્રનું વાંચન કર્યું. જેથી જ્ઞાન ખાતાની સુંદર ઉપજ થઈ. ચોમાસું ઉતર્યે વિહાર કરી પાનસર તીર્થની યાત્રા કરી. તીર્થાધિરાજના દર્શનનાં ભાવોદ્રેક વેગ આવવાથી પાલીતાણા પધાર્યા અને ત્રણ માસ સ્થિરતા કરીને શ્રી હંસરાજભાઇ પાસે કર્મગ્રંથાદિકનું જ્ઞાન મેળવ્યું. એટલામાંજ પોતાની વૈરાગ્યમય દેશનાના સિંચનથી વીરમગામ નિવાસી શાહ અમુલખ લલ્લુભાઈની દીક્ષાની ભાવના થતાં ચૈત્ર વદમાં પાલીતાણાથી વિહાર કરી વીરમગામ પધાર્યા. અને ચતુર્વિધ સંઘે કરેલ અતિ ઠાઠ પૂર્વક દીક્ષા આપી અને તેમનું નામ મુનિ અકલંકવિજયજી રાખવામાં આવ્યું. ત્યાંથી વિહાર કરી ભોયણીજી યાત્રા કરી પાટણ પધાર્યા ત્યાં પં. ચતુરવિજયજી પાસે મુનિ સુરેન્દ્રવિજયજી તથા અકલંકવિજયજીને વડી દીક્ષા અપાવી. અને પાટણથી વિહાર કરી સમી સંઘના આગ્રહથી સાંસારિક જન્મભૂમિમાં ચાર મુનિવરો સાથે પધાર્યા અને સં. ૧૯૬૮ નું ચાતુર્માસ સમીમાં કર્યું. જ્યાં વાણીની મધુરતાથી ધર્મની સુંદર જાગૃતિ લાવ્યા. અને સામાન્ય ગામમાં તપશ્ચર્યા કેટલી બધી થઈ જેમકે ચૌદ માસક્ષમણ, તેવીસ સોળભત્તાં, પચીસ અઠ્ઠાઇઓ, તેમજ અઠ્ઠાઇ મહોત્સવ, નવ નોકારશી વિગેરે સુંદર ધાર્મિક કાર્યો થયાં ચોમાસું સંપૂર્ણ થયે શાહ [illegible] ભાવનાએ કાઢેલ સંખેશ્વરજીના સંઘમાં [illegible] યાત્રા કરી રાધનપુર પધાર્યા. ત્યાંના [illegible] વ્યાખ્યાનમાં હું પહેલો હું પહેલો

કરાવવામાં આવતાં પૂ. ચરિત્રનાયકે ક્રિયા તથા માલારોપણ વિગેરે કરાવવામાં સુંદર ભાગ લીધા હતા. ત્યારબાદ ત્યાંથી ગુરૂમહારાજશ્રી સાથે વિહાર કરી ભાવનગર પધાર્યા ત્યાં એક માસ સ્થિરતા કરી ઘોઘા નવખંડાપાર્શ્વનાથજીના દર્શન કરી મહુવા પધાર્યા ત્યાં જીવત સ્વામિના દર્શન કરી થોડી સ્થિરતા કરી. પૂ૦ ચરિત્ર નાયક ગુરૂ આજ્ઞા લઇ પાલીતાણા પધાર્યા ત્યાં દાદાને ભેટી વિહાર કરી વીરગગામ પધાર્યા અને ત્યા સંઘની આગ્રહ વિનંતિ થતાં સં. ૧૯૭૩ નું ચાતુર્માસ કર્યું. ત્યારબાદ ત્યાંથી વિહાર કરી ગામે ગામ ધાર્મિક પ્રવૃત્તિઓ કરાવતા સાણંદ પધાર્યા અને ત્યાં વિજય-વીરસૂરિજી મહારાજશ્રી પાસે ઉપાઙ્ગનું યોગોદ્વહન કર્યું અને સાણંદથી વિહાર કરી વીરમગામનો આગ્રહ થવાથી ત્યાં પધાર્યા અને ત્યાં સં. ૧૯૭૪ નું ચાતુર્માસ કર્યું. ચોમાસા બાદ વિહાર કરી ગામે ગામ ભવ્ય જીવોનો વિકાસ કરતા બોટાદ પધાર્યા ત્યાં મુંદરડાના શા. હરગોવિંદ ઉમેદ-ચંદના ધર્મપત્ની પરધન બેનને કુટુંબીઓના ઉત્સાહપૂર્વક સં. ૧૯૭૫ ના માગસર સુદિ દશમે દીક્ષા આપી સાધ્વી દર્શનશ્રી બનાવ્યાં.

હરજીવનદાસમાંથી શ્રી કંચનવિજયજી બન્યા

તેઓશ્રીની સાથેજ એટલે સં. ૧૯૭૫ ની માગસર સુદ ૧૦ મે ભાવનગરના રહીશ ભાવસાર હરજીવનદાસ રૂગનાથ ભાઈને ભવવિરહની ભવ્ય ભાવનાની ઉત્કંઠતા થવાથી

ધર્મક્રિયામાં ખૂબ જોડાયા. ચોમાસા બાદ સં. ૧૯૭૨ ના પોષ માસમાં ગુરૂ મહારાજશ્રી અમદાવાદ પધારવાના હોવાથી પૂજ્ય ચરિત્ર નાયક આંતિજ સુધી સામે ગયા ત્યાં પહેલેથી આવેલ મુનિ જયંતવિજયજી તથા મુનિ વિશાળવિજયને માંડલીઆ જોગ કરાવ્યા અને માસ પૂરો થતાં ગુરૂમહારાજશ્રી પધાર્યા. ત્યાં સુંદર સામૈયું થયું. ત્યાંથી ગુરૂમહારાજ સાથે વિહાર કરી મહા શુદિ તેરસના રોજ દબદબાભર્યા સ્વાગત સાથે અને બજારોના સુંદર શણગાર સાથે અમદાવાદ ઉજમ ફઈની ધર્મશાળામાં પધાર્યા અને ત્યાંથી સંઘના અતિ આગ્રહથી શાહપુર પધાર્યા. ત્યાં તેઓશ્રીએ જુદી જુદી પોળોની વિનંતિથી સુંદર શૈલીમાં જાહેર ભાષણો આપ્યા જેથી લોકોમાં ધર્મ જાગૃતિ અને શાસન પ્રભાવના સુંદર થઈ.

૫૦ સિંહવિજયજીનો સ્વર્ગવાસ

મુનિ સિંહવિજયજી મહારાજશ્રીને અનેક ઉપચાર કરવા છતાં કર્મ ગતિ આગળ કંઈ કોઈનું ચાલતું નહિ હોવાથી તબીયતનો સુધારો થયો નહિ. અને તેઓશ્રીને લઈ પૂ. ચરિત્રનાયકને ગોધાવી જવાનું થયું ત્યાં પણ તબીયત નાદુરસ્ત રહી. અને છેવટે સમ્યગ્ આરાધના પૂર્વક સં. ૧૯૭૨ ના ચૈત્ર સુદિ એકમે કાલધર્મ પામ્યા અને સંઘે અઠ્ઠાઈ-મહોત્સવ કર્યો. ત્યારબાદ વિહાર કરી પાલીતાણા પધાર્યા અને ત્યાં પૂજ્ય ગુરૂમહારાજશ્રીની સાથે સં. ૧૯૭૨નું ચાતુર્માસ કર્યું અને ત્યાં સૂયગડાંગ વિગેરેના યોગો કર્યા અને આગ્રા નિવાસી શેઠ લખમીચંદજી વૈદ તરફથી ઉપધાન

જાતની પ્રભાવના થઇ. ત્યાં થોડો સમય સ્થિરતા કરી અમદાવાદ પધાર્યા અને ત્યાં માસકલ્પ કર્યો.

પૂ. ચરિત્રનાયકને અપાયેલ ગણિ. પંન્યાસ પદારોપણ

અમદાવાદથી વિહારકરી કપડવંજ પધાર્યા અને ત્યાં પૂ૦ આચાર્ય વિજયવીરસૂરીશ્વરજી મહારાજશ્રીના ઉપદેશથી સંઘે કરેલ અઠ્ઠાઇમહોત્સવ શાન્તિસ્નાત્ર વિગેરે મહોત્સવ પૂર્વક શ્રી ચરિત્રનાયકને સં. ૧૯૭૫ ના અષાડ સુદી ૨ જે ગણિપદથી અને શુદ્ધિ પંચમીએ પંન્યાસપદ વિભૂષિત કર્યા યોગ્ય મહાત્માને યોગ્ય સન્માન મળવાથી સંઘમાં આનંદ આનંદ ફેલાઇ ગયો આ મહામંગલકારી પ્રસંગે બહાર ગામના ઘણાજ સાધર્મિકોની પણ સંઘે સારી સેવા કરી હતી. અને પૂજ્યપંન્યાસજી મહારાજશ્રીનું સં ૧૯૭૫ નું ચાતુર્માસ કપડવંજમાં થયું ચાતુર્માસ પૂર્ણ થયે વિહારકરી એકા થોડો સમય સ્થિરતા કરી માતર તીર્થની યાત્રા કરી અમદાવાદ થઇ પાલીતાણા પધાર્યા તેજ સમયમાં પૂજ્ય આગમોદ્ધારક આચાર્ય સાગરાનંદસૂરિજીએ આગમ વાંચના વૈશાખ વદી છઠથી શરૂ કરેલ તેમાં ઓઘનિર્યુક્તિ; પિંડનિર્યુક્તિ, ભગવતીજી, પન્નાવણાજી વિગેરે સૂત્રની વાંચના થઇ તેમાં પૂજ્ય પંન્યાસજી મહારાજશ્રીએ પણ સારો લાભ લીધો અને સં. ૧૯૭૬નું ચાતુર્માસ ત્યાં કોટાવાળાની ધર્મશાળામાં કર્યું.

ચોમાસા બાદ વિહાર કરી કુંડલા પધાર્યા. ત્યાં ઉપદેશા

તેમણે પૂજ્ય ચરિત્રનાયકના નામથી દીક્ષા લીધી અને મુનિશ્રી કંચનવિજયજી બનાવ્યા. તેઓશ્રીના માતુશ્રી ચોંધીબાઈએ સારાય સંઘ વચ્ચે સ્વહસ્તે ચાંદલો કરી સાચું પુત્ર વાત્સલ્યપણું બતાવી આપ્યું હતું. માતા તેજ કહેવાય કે પુત્ર પાસે પોતાનો સ્વાર્થ નહિં હોવા છતાં પુત્રની દુર્ગતિનો ડર રાખે. જેમ ચાણક્યની માતાએ રાજમાતા થવાનો લોભ નહિં કરતાં પુત્રની દુર્ગતિનો ડર રાખ્યો હતો અને આગલા રાજચિન્ન રૂપ બે દાંત ઘસાવી નાખ્યા તેમ પૂ૦ કંચનવિ૦ની માતાએ પણ પુત્ર વાત્સલ્ય ખરેખરૂં સાબિત કરી બતાવ્યું હતું. ધન્ય છે આવી જનનીઓને. તે વખતે તેઓશ્રીના ધર્મપત્ની અખંડ સૌભાગ્યવંતી બેન રતને બ્રહ્મચર્યવ્રત અંગીકાર કર્યું હતું. આ દીક્ષાની લોકો ઉપર સુંદર છાપ પડી હતી. આ મહોત્સવમાં ભાવનગર તેમજ અનેક ગામોની સુંદર હાજરી હતી આ ચિરસ્મરણીય પ્રસંગની યાદિ નિમિત્તે સંઘે કાયમ તે દિવસે પાખી પાળવાનું નક્કી કર્યું હતું. આજે પણ તે બરાબર પળાય છે. ત્યારબાદ ત્યાંથી વિહાર કરી કટોશણ પધાર્યા ત્યાંના એક ગૃહસ્થે સં[illegible]જીનો સંઘ કાઢ્યો તે સંઘ સાથે યાત્રા કરી સમી પધાર્યા ત્યાં પૂ૦ વીરસૂરિજી મહારાજશ્રીનો સમાગમ થતાં પૂ૦ ચરિત્ર નાયકે મહા સુદિ ૧૩ને દિવસે ભગવતીસૂત્રના યોગમાં પ્રવેશ કર્યો. શા. હઠીસીંગ પીતામ્બરદાસ તરફથી ઉત્સવ થયું તેમાં શાન્તિ સ્નાત્ર ભણાવાયું અને લલ્લુભાઈ [illegible]ચંદ તરફથી અષ્ટોત્તરી સ્નાત્ર ભણાવાયું અને શ્રી કંચનવિજયજીને વડી દીક્ષા આપી. આમ અનેક શુભ કાર્યો [illegible] થયાં. બીજા આદિ અનેકની

વડી દીક્ષા આપી ત્યાર બાદ શેઠ જીવણભાઈ અમજીભાઈની પચીસ ત્રીસની ટૂકડી સાથે વિહાર કરી લીંબડી થઈ પાલીતાણા નવાણુ માટે પધાર્યા. અને ક્રિયા સહિત નવાણુ યાત્રા કરી ત્યાંથી વિહાર કરી ગામી સંઘનો અતિ આગ્રહ થવાથી સમી પધારી સં ૧૯૭૯નું ચોમાસું કર્યું. ઉપદેશની સુંદર છાપ પડી કે જેથી તપશ્ચર્યા ઘણા સારા પ્રમાણમાં થવા સાથે વડેચા ધેલચંદ મગનચંદ તથા શા. હેરચંદ મોહનલાલે ઉપધાન કરાવ્યાં. અને શાસન-ઉન્નતિના ઘણા કામો થયાં. ત્યાર બાદ વિહાર કરી સં. ૧૯૮૦ની પોષ વદિ ૫ મેં રાધનપુર પધાર્યા. ત્યાં સંઘે ભવ્ય સ્વાગત કર્યું. રાધનપુરમાં કરાવેલ વર્ધમાન તપ આંબિલ ખાતાની સ્થાપના અહિં ત્યાગમય પોતાના જાતિ સ્વભાવના અંગે તેમજ શેઠ વેણીચંદ સુરચંદની પ્રેરણાથી વર્ધમાનતપ ખાતાના અંગે સરસ શૈલીમાં વર્ણન કર્યું. કે જેથી સંસ્થા સ્થાપવાનો સંઘે નિર્ણય કર્યો. શરૂઆતમાં શેઠ મોતીલાલ મૂળજીભાઈએ હાર્દિક અનુમોદન સાથે ૧૦૦૧) રૂા. ખર્ચ તિથિઓ નોંધાવી. તેમના માટે પરિચય કરતાં સારી રકમ થઈ. તેમજ તિથિઓ ઘણી નોંધાઈ ગઈ આજે તે સંસ્થા એટલી પગભર છે કે બહારગામના ખાતાને મદદ મોકલાવી શકે છે. ત્યાંથી વિહાર કરી કુવાળા ધરા આદિ ઠેકાણે મહત્વના કાર્યો કરતાં શંખેશ્વરજી પધાર્યા અહિં શેઠ જીવતલાલ પતાપશી વંદનાર્થે પધાર્યા હતા. તેમને આયંબિલ ખાતાના રાધનપુરમાં મકાન માટે ઉપદેશ આપતાં રૂા. ૪૦૦૦૦)ના ખર્ચે મકાન બંધાવી આપ્યું. આજે તેનો તપસ્વીઓ લાભ લઈ રહ્યા છે. ત્યાંથી સંખલપુર પધારી પાઠશાળા સ્થપાવી. ત્યાંથી પાંડળ થઈ

મૃતનું પાન કરી એક ભાઈએ ઉના દીવ અને અજારાનો છરી પાળતો સંઘ કાઢયો, સંઘ સાથે યાત્રા કરી માંગરોળ પધાર્યા. ત્યાં વ્યાખ્યાનની અનેરી અસર થવાથી શેઠ મકનજી કાનજીએ ગીરનારતીર્થનો છરી પાળતો સંઘ કાઢયો. સંઘ સાથે યાત્રા કરી. શા રણછોડદાસ દેવકરણના ઉજમણા પ્રસંગે પોરબંદર પધાર્યા. ત્યાં ચોમાસાની વિનતિ થઈ પણ તેની પહેલેથી માંગરોળ સંઘનો અતિ આગ્રહ હોવાથી પાછા પધારી સં. ૧૯૭૭નું ચોમાસુ કર્યું ત્યાં સંઘવી શેઠ તરફથી ઉપધાન કરાવ્યા અને પૂર્ણ થયે વિહાર કરી રસ્તામાં યાત્રા કરતાં જામનગર પધાર્યા ત્યાં વ્રતો ઉપરની ભાવવાહી દેશનાથી ચોસઠ ભાઈ બ્હેનોએ વ્રતો ઉચ્ચર્યાં. ચૈત્રી ૧૫ની દેવવંદનની ક્રિયા શા. શાંતિલાલ ખેતશી તરફથી થતાં આનંદ આનંદ ફેલાયો હતો. આજ અરસામાં રાણપુરના શેઠ નાગરદાસ પુરૂષોતમને ત્યાં ઉજમણા પ્રસંગે આગ્રહ થતાં પૂજ્ય ચારિત્રનાયક વિહાર કરી રાણપુર પધાર્યા. અહિં લાઠીધર નિવાસી સંઘવી મોતમચંદ ભૂદરને મહા સુદ ૫ના દીક્ષા આપી અને મુનિ ઉદ્યોત વિજય નામ આપ્યું ત્યાં લાગવાળીના ભીખાભાઈની દીક્ષા મહોત્સવપુર્વક જેઠ સુ ૧૦મે થઈ અને મુનિ ભુવનવિજયજી બન્યા ત્યાંથી વિહાર કરી વઢવાણમાં ઝીંઝુવાડાના શા. માનચંદ માવજીના સુપુત્રી મણિબેનને જેઠ સુદિ ૧૩મે દીક્ષા આપી. દર્શનશ્રીજીના શિષ્યા સાધ્વી મેઘશ્રી બનાવ્યા તેજ દિવસે મુનિ ભુવન વિજયજીને વડી દીક્ષા આપી અને ૧૯૭૮નું ચોમાસું કર્યું. સં. મ. માં તપશ્ચર્યા, ધર્મ ક્રિયા તેમજ મુનિઓને યોગો-દ્વહન કરાવવામાં આવ્યા ત્યાં કાર્તિક વદિ ૧૦ સાધ્વી મેઘશ્રીને

દિને સ્થાપના થઈ. હાલ આ સંસ્થા સંપૂર્ણ પગભર છે. અને બહાર ગામ મદદ મોકલે છે. ત્યાં સંઘના અતિ આગ્રહથી સં. ૧૯૮૧ નું ચોમાસું કર્યું ચોમાસા બાદ ત્રીલોવન હરખચંદ તરફથી નીકળતા સંઘમાં રસ્તામાં ઉપદેશ આપતાં શ્રી શત્રુંજય પધારી યાત્રા કરી અને દેવગાણા ઉપદેશ આપતા પધાર્યા દેવગાણામાં પ્રતિષ્ઠા અને બે મુમુક્ષુનીદીક્ષા અહિં તેઓશ્રીના સદુપદેશથી મંદિર તયાર થયું હતું. અને શ્રી વિમળનાથસ્વામીને તખ્તનશીન કરવાનું શુભ મુહુર્ત ફાગણ સુદ ૩ આવ્યું. આ વખતે સમીના રહીશ શા સાંકળચંદ લહેરુભાઇ તથા ભાવનગરના ભાવસાર ઓધડભાઈ રામજી બન્ને ભાઈઓ ઘણા વખતથી દીક્ષા લેવાની ઉત્કટ ભાવનાવાળા હોવાથી બન્નેના ઉત્સવની ઉજવણી સુંદર થઇ, અને વિશાળ માનવ મેદની વચ્ચે દીક્ષા આપી અનુક્રમે મુનિ લલિતવિજયજી બનાવી પંન્યાસજીના શિષ્ય અને આણંદવિજયજી બનાવી મુનિ કંચનવિજયજીના શિષ્ય રાખ્યા. આ મહોત્સવોમાં શા હરિચંદ મીઠાભાઇએ લક્ષ્મીથી અને શા ઓરધરભાઇ આણંદજીએ મંદિર તથા પ્રતિષ્ઠાનાં કાર્યોની સુંદર સેવા બજાવી હતી. આ પ્રસંગની યાદી નિમિત્તે દેવગાણામાં દાયન પાખી પળાય છે. ત્યાર બાદ ત્યાંથી વિહાર કરી ભાવનગર પધાર્યા ત્યાં દોઢ માસની સ્થિરતામાં ચૈત્રી ઓળી તથા દેવવંદન શ્રી સંઘને કરાવ્યા ત્યાંથી વિહાર કરી વઢવાણ પધાર્યા ત્યાં મુનિ લલિતવિજયજી તથા મુનિ આણંદવિજયજીને વડી દીક્ષા આપી ત્યાંથી વિહાર કરી પાટડી પધાર્યા. ત્યાંના શ્રી સંઘની આગ્રહ ભરી વિનંતિને માન આપીને સં. ૧૯૮૨ નું ચાતુર્માસ કર્યું.

*

થઈ વીરમગામ પધાર્યા. અને ત્યાંના સંઘના અતીવ આગ્રહને વશ થઇ સં.૧૯૮૦નું ચોમાસું કર્યું ત્યાં મુનિ હરખવિજયજીના શિષ્ય મુનિ પુષ્પવિજયજી મહારાજશ્રીને ભગવતીના યોગોદ્ વહન કરાવી પંન્યાસ પદ આપ્યું. આ વખતે મુનિ કંચન વિજયજીના સંબંધી ભાવસાર હરજીવનદાસ વનમાળીદાસને ઠાઠથી કાર્તિક વદિ ૬ જે દીક્ષા આપી અને મુનિ કંચનવિજયજીના શિષ્ય મુનિ કલ્યાણવિજયજી બનાવ્યા, ત્યાંથી વિહાર કરી વિઠ્ઠલપુર આવ્યા. ત્યાંના શેઠ ત્રીકમચંદ કરસનદાસને સંઘ કાઢવાનો હોઇ અતિ આગ્રહ થતાં અને છરી પાળતા સંઘમાં રસ્તામાં વ્યાખ્યાનથી જનતામાં સુંદર છાપ પાડતાં શંખેશ્વરજી પધાર્યા. ત્યાં સંઘવીએ દેરાસર તથા સાધારણ ખાતામાં સારી રકમ ભરી હતી અને સંઘ ભક્તિ કરી હતી, અહિં ધાંગધ્રા પધારવા તે સંઘનો આગ્રહ થતાં તેમજ ઘણા વખતથી ભાવના વાસિત ઢવાણાના શા સુંદરજી જીવણભાઇને દીક્ષા લેવાની હોવાથી ચરિત્રનાયક ધાંગધ્રા પધાર્યા. ભવ્ય સુંદર સ્વાગત થયું. મહોત્સવ પૂર્વક સં ૧૯૮૧ ના મહ સુદી છઠે દીક્ષા થઈ. અને પોતાના શિષ્ય સુમતિ વિજયજી બનાવ્યા આજ વખતે શેઠ નાગરદાસ પુરૂષોતમને શ્રી સિદ્ધાચળનો સંઘ કાઢવાનો હોઇ ત્યાં પધાર્યા અને પૂ સગવડતા સાથે સંઘમાં યાત્રાથી ઉલ્લાસ પામી પંન્યાસ મહારાજે શેઠ નાગરદાસને તીર્થ માળ પહેરાવી એજ નંદી મુનિ કલ્યાણ વિજય તથા મુનિ સુમતિ વિજયજીને વ દીક્ષા આપી. જે પ્રસંગે નાગરદાસ શેઠે સુંદર સખાવ કરી હતી ત્યાંથી વિહાર કરી ભાવનગર પધાર્યા. ત્યાં વર્ધમ તપનો અસરકારક ઉપદેશ આપી અક્ષયતૃતીયાના દ

વિહાર કરી વીરમગામ, શંખેશ્વરજીની યાત્રા કરી રાધનપુર પધાર્યા. ત્યાંથી થોડી સ્થિરતા કરી વિહાર કરી ઝીંઝુવાડા પધાર્યા ત્યાં મહા વદી ૫ મે બાઇ સમરથને દીક્ષા આપી સા દર્શનશ્રીજીનાં શિષ્યા સંયમશ્રીજી બનાવ્યા અને ત્યાંથી વીરમગામ આવી જખવાડીયામણીલાલના ધર્મ પત્ની ચંચળબાઇને દીક્ષા આપી સા. ચરણશ્રીજી બનાવ્યા. ત્યાંથી ભોયણીજી પધાર્યા ત્યાં દેશવિરતિ ધર્મારાધન સભા મળી જેમાં શ્રી આગમોદ્ધારકાચાર્ય તેમજ મેઘસૂરીશ્વરજી પધાર્યા હતા, ત્યાં શા માનચંદ આવજીની પુત્રી મંછીબા-ઈને દીક્ષા આપી સા રતનશ્રીજી નામ પાડી સા. મેઘશ્રીજીના શિષ્યા બનાવ્યા; ત્યાંથી વિહાર કરી શંખેશ્વરજી થઈ સમી પધારી રામપુરા નિવાસી શ્રાવિકા ગંગાબાઇ તથા ચંચળ-બાઇને દીક્ષા આપી, અનુક્રમે શા દર્શનશ્રીજી તથા શા. મનોહરશ્રીજીના શિષ્યા કર્યા, તથા બીજા ત્રણ સાધ્વીજીઓને વડી દીક્ષા આપી ત્યાર બાદ રાધનપુર પધાર્યા અને સંઘની વિનંતી સ્વીકારી સં. ૧૯૮૪ નું ચાતુર્માસ કર્યું અહિં સં. ૧૯૮૦ માં સ્થાપન કરેલ વર્ધમાનતપ ઉપર ખુબ ભાર પૂર્વક દેશના આપી ફંડનો સારો વધારો કરાવ્યો. જે સંસ્થા હજુ પણ સુંદર રીતે ચાલી રહી છે

ચોમાસુ પુરૂ થયે સમી પધાર્યા ત્યાં વર્ધમાન તપ સંસ્થાને ત્યાંના તેમજ રાધનપુરના ગૃહસ્થો પાસે મજબુત બનાવરાવી ત્યાર બાદ રાધનપુરવાળા જીવતલાલ પ્રતાપસીના છરી પાળતા સિદ્ધાચળજીના સંઘમાં તેઓની વિનંતીને માન આપી પાલીતાણા પધારી યાત્રા કરી અહિં ભાવસાર

પાટડીમાં દીક્ષા—મહોત્સવ તથા ઉપધાન તપ

અહિં વૈરાગ્યમય દેશનાનું શ્રવણ કરતાં પ્રેમચંદભાઈ છગનલાલ સંયમ લેવા તૈયાર થયા તેઓશ્રીએ એક લઘુપુત્ર તથા પુત્રીને છોડી અસાડ સુદી ૧૧ ના સંઘે કરેલા મહોત્સવ પૂર્વક દીક્ષા લીધી અને પંન્યાસજીના શિષ્ય મુનિ પ્રતાપ વિજયજી બનાવ્યા. ચોમાસામાં બે સદ્‌ગૃહસ્થો તરફથી ઉપધાન કરાવ્યાં. જેમાં મહેસાણા પાઠશાળાના વિદ્યાર્થીઓ પણ આવ્યા હતાં. માગશર સુદ ૬ ઠે માળ પહેરાવી અને ત્યાંજ મુનિ પ્રતાપવિજયજીને વડી દીક્ષા આપી વિહાર કરી શંખેશ્વર થઇ સમી પધાર્યા; એજ અરસામાં શેઠ નગીનદાસ કરમચંદ તરફથી નીકળેલ કચ્છ—ગિરનારના સંઘમાં પધારવા વિનંતિ થતાં તેઓ શ્રી શંખેશ્વરમાં ભેગા થઈ ગયા. ચતુર્વિધ સંઘના વિશાળ સમૂહ સાથે વિહાર કરતાં પંચાસર, દસાડા, માંડળ, ઝીંઝુવાડા, થઈ ધાંગધ્રા પધાર્યા. ત્યાં સંઘનું સુંદર સ્વાગત થયું. ત્યાંથી કચ્છ તરફ મ્હોટા મ્હોટા શહેરોની યાત્રા કરતા ભદ્રેશ્વરજી પધાર્યા જેમાં યાત્રા કરતાં [illegible] આનંદ પ્રગટ્યો, ત્યાંથી સંઘ સાથે રાજકોટ, ગે રજી [illegible] થઈ ગીરનારજીની યાત્રા કરી ત્યાંથી વિહાર કરી [illegible] વૈશાખ સુદ ૫ મે ભાઈનારાયણદાસને દીક્ષા [illegible]ના શીષ્ય મુનિ નિપુણવિજયજી બનાવ્યા [illegible] સંઘના [illegible] આગ્રહથી સં. ૧૯૮૩ નું [illegible], મુનિ નિપુણવિજયજીને વડી દીક્ષા આપી [illegible] વિનંતિથી ભગવતીજી સૂત્ર વાંચવું શરૂ કર્યું. [illegible] શ્રીનાકા ઉજવાના હતા, ચોમાસા બાદ

જેઠાલાલને માતાપિતાની અનુમતિથી શેઠ જીવતલાલભાઇએ કરેલા મહોત્સવ પૂર્વક મહા વદિ ૧૧ સે દીક્ષા આપી મુની કંચનવિજયજીના શિષ્ય મુનિ જગતવિજયજી બનાવ્યા અને વિહાર કરી ચૈત્રી દેવવંદન ભાવનગર કરાવી વિહાર કરતાં અમદાવાદ–શાહપુર પધાર્યા.

ત્યાં બોટાણાના રહીશ ઇચ્છા બ્હેનને મહોત્સવ પૂર્વક શેઠ હઠીભાઇની વાડીએ દીક્ષા આપી ઇન્દ્રશ્રીજી નામ રાખી સા. મેઘશ્રીના શિષ્યા કર્યા તેમજ ત્યાંના સંઘની અતીવ આગ્રહથી ૧૯૮૫ નું ચાતુર્માસ કર્યું અહીં પણ વર્ધમાન તપ માટે અસરકારક ઉપદેશ આપતાં શાહપુર સંઘે વર્ધમાન તપ સંસ્થા સ્થાપન, તિથિઓ તથા ફંડ શરૂ થયું. આજે પણ સારી રીતે ચાલી રહી છે. અને તેની કમિટી નીમાઈ છે. ચાતુર્માસમાં તપસ્યાઓ ઘણીજ સુંદર થઇ હતી. ચોમાસા બાદ ડાહ્યાભાઇએ શરેશ યાત્રા કરાવી લાભ લીધો હતો. ત્યારબાદ ત્યાંથી વિહાર કરી વીરમગામ, માણસા, લોદરા, વિજાપુર વી. માં માર્ગે દેશના આપતાં પ્રાંતિજમાં પધાર્યા. ત્યાં પણ ઉપદેશ આપી વર્ધમાન તપ સંસ્થા ખોલાવી, ત્યાંથી માણસાના સંઘનો ચોમાસા માટે આગ્રહ થવાથી માણસા પધારી ૧૯૮૬નું ચાતુર્માસ માણસામાં કર્યું. ત્યાં પણ વર્ધમાન તપ સંસ્થા [illegible] બાદ સાદરી શા. જેસિંગલાલ મગનલાલ [illegible] પધાર્યા અને માણસાની વર્ધમાન તપ [illegible] ૮૦૦ની મદદ આપાવી. ત્યાંથી વિહાર કરી [illegible] ત્યાં ઉપદેશ આપતાં શા. જેતાભાઈ [illegible] ના કાઢી પાલીતાના સંઘ નીકળ્યો,

વિજયજી તથા મુનિકનક વિજયજીને મહા વદ છઠ્ઠે વડી દીક્ષા આપી. વિહાર કરી કપડવંજ પધાર્યા અને ત્યાં વર્ધમાન તપ સંસ્થા સ્થાપન કરાવી અને ચૈત્ર માસ સુધી સ્થિરતા કરી.

સુરતના ચાતુર્માસમાં કરાવેલ યાદગાર ધર્મારાધન

શેઠ નવલચંદ ખીમચંદ, ગુલાબચંદ મોતીચંદ, તથા નેમચંદ નાનાભાઈ વી. ગૃહસ્થોના અત્યાગ્રહને વશ થઈ ચરિત્રનાયક કમલાચાર્યો સામૈયા સાથે સુરત પધાર્યા અને આગ્રહ ભરેલી વિનંતીથી સં ૧૯૮૮નુ ચાતુર્માસ ગોપીપુરામાં થયું જ્યાં અનેક ધર્મ કાર્યો થયાં તેની ટુંક નોંધ—

વ્યાખ્યાનની સુંદર અસરથી ૩૫૦ જેટલા વર્ધમાન તપ કરનારા થયા, ચૌદ પૂર્વ તથા અષ્ટ મહાસિદ્ધિ તપ થયાં, વ્યાખ્યાનમાં દૂર દૂરથી આવો ચીકાર માનવ મેદની ભરાવા લાગી અને શ્રીકૃળ–પુસ્તક વિ. ની રોજ રોજ પ્રભાવના થવા માંડી ચાર સદ્ગૃહસ્થો તરફથી ઉપધાન તપ શરૂ થતાં માળ જજ શ્રીયુત સુરચંદભાઈ બદામી, નવલચંદભાઈ, શેઠ ઝવેરભાઈ પન્નાજી, શેઠ નેમચંદભાઈ આદિ ગૃહસ્થો તેમજ બાલ વયના બાળકો મળી ૮૮ પુરૂષો અને ૩૩૭ શ્રાવિકાઓ થયા

દિવાળીમાં કસાઈઓ ગાયોની કતલ કરવા હતા તે બાબતમાં અભયદાન ઉપર વાણીનો ઝરો છોડતાં હૃદય પીગળી ઉઠયાં અને ટુંક સમયમાં જ રૂા ૧૬૦૦) એકઠા થઈ ગયા અને ગાયોને અભયદાન મળ્યું. ઉપધાન પૂર્ણ

માગસર સુદિ ૫ મે મુ. ઉદયવિજયજી. મુ. પ્રબોધવિજયજી અને મુ. પ્રેમવિજયજીને વડિ દીક્ષા આપી જેમાં પહેલા અને ત્રીજા શ્રી ચરિત્રનાયકના અને બીજા મુ. ભુવનવિજયજીના શિષ્ય બન્યા.

ત્યારબાદ વિહાર કરી વીરમગામ પધાર્યા ત્યાં ભાઇ શેષમલજીને દીક્ષા લેવાની હોઇ સંઘ અતિ હર્ષ પામ્યો વાયણાં ચાલ્યાં અને વરઘોડામાં તેમની માતા રતનબાઇએ પોતાના હાથે જ ચાંલ્લો કરી સંસાર કૂપમાંથી ઉદ્ધર્યા. ધન્ય છે આવી માતાઓને ? સં. ૧૯૮૮ના પોષ વદિ ૧૦ મે મંગળપ્રભાતે શ્રીસંઘની વિશાલ માનવ મેદનીમાં દીક્ષા થઇ અને નામ મુનિ શ્રી સુબોધવિજયજી રાખી પોતાના શિષ્ય કર્યા. આજે બંન્ને ભાઇઓ સુબોધવિજયજી તથા પ્રેમવિજયજી સુંદર અભ્યાસ કરી ભવ્ય જનોને દેશના રૂપી સૂર્યકિરણોથી વિકસિત કરી રહ્યા છે. તેટલામાં જ ભાઇ કંકુચંદને દીક્ષા આપવા માટે સાલડીના સંઘની વિનંતી થતાં સાલડી પધાર્યા, ભવ્ય સ્વાગત થયું. વાયણાં–વરઘોડા [illegible] મહોત્સવ વિગેરે શુભ કાર્યો ઘણાં સુંદર થયાં અને સં. ૧૯૮૮ના મહા સુદિ ૬ ના શુભ મુહૂર્તે ચડતે પહોરે દીક્ષા આપી નામ મુનિ કનકવિજયજી રાખી પોતાના શિષ્ય [illegible]. [illegible] પવિત્ર પ્રસંગના યાદગાર નિમિત્તે સાલડીમાં [illegible] છે. અને સાલડીના [illegible] દેરાસરના લાઇબ્રેરીમાં [illegible] થી [illegible] સાહિત્ય વિષયક ગ્રંથો [illegible] ત્યાંથી વિહાર કરી અમદાવાદ–શાહપુર [illegible] વિશાલ માનવ મેદની વચ્ચે મુનિ સુબોધ-

સ્નાત્ર થયું. પૂ૦ ચરિત્ર નાયકના સદુપદેશથી સમીના ઉપા-
શ્રય માટે ટીપ રૂા. ૩૦૦૦) થઈ તેમના વિદ્વાન શિષ્ય સુ.
શ્રી. કંચનવિજયજીએ ગોડીજી ચાતુર્માસ કર્યું. ત્યાં પણ
અઠ્ઠાઈ મહોત્સવ, શાન્તિસ્નાત્રાદિ શાસન પ્રભાવના સારી
કરાવી હતી ત્યાં પૂ ચરિત્રનાયકની આગેવાનીથી પૂ૦ પ્રતિભા
સંપન્ન શાન્ત મૂર્ત્તિ વૃદ્ધિચંદ્રજી મહારાજશ્રીની મૂર્ત્તિની
ભવ્ય પ્રતિષ્ઠા કરી હતી. મુંબઈમાં બીજે પણ કેટલેક ઠેકાણે
પોતાના શિષ્યોને ચાતુર્માસ માટે મોકલ્યા હતા જ્યાં સુંદર
શાસન પ્રભાવના થઇ હતી તેમજ અનંતનાથજીના દેરાસરે
શાન્તિસ્નાત્ર સો વર્ષમાં પહેલું જ ભણાવાયું હતું તેની
સુંદર ક્રિયાથી કચ્છી ભાઈઓમાં અનહદ આનંદ ફેલાયો હતો.

વૈરાગ્ય રસના સિંચનથી ભવોદ્વિગ્ન થયેલા નરસિંહોની ભાગવતી દીક્ષા

વૈરાગ્ય રસ ભરપુર પુ. પન્યાસજીની વાણીથી કેટલાય
મુમુક્ષુ ભાઇઓની સંસારિક પ્રવૃત્તિઓરૂપ કષાયની કાળાશને
ત્યાગી દીક્ષા લેવાની ભાવના જાગૃત થઇ તેમાં શા મેઘજી
કેશવજીભાઇને તેમના કુટુંબીઓની કરેલી સારી ધામધૂમ
પુર્વક સં. ૧૯૯૦ ના કારતક વદિ ૭ દીક્ષા આપી.
મુ૦ મહિમાવિજયજી નામ રાખી પોતાના શિષ્ય કર્યા
અને માગશર સુદિ ૧૦ મે અમદાવાદના શા ચંદુલાલને
દીક્ષા આપી મુનિ ચરણવિજયજી નામ રાખી મુનિશ્રી સૌભાગ્ય-
વિજયજીના શિષ્ય કર્યા.

થતાં માળના મહોત્સવ થતા ૨૫૦ માલ થઈ પહેલી માલનું ૫૦૦) મણ ઘી થયું, અને રૂપીયા ૧૫૦૦૦)ની ઉપજ થઈ અને ખૂબ ખૂબ શાસન પ્રભાવના થઈ.

બહારગામ જીર્ણોદ્ધાર માટે રૂા. ૨૦૦૦) તથા વડા ચોટાથી ચંદુરના દેરાસર માટે રૂા. ૬૦૦) ની મદદ કરાવી અને સં. ૧૯૮૯ના માગસર સુદિ ૧૩સે ઝગડીઆજીનો છરી પાળતો સંઘ નીકળ્યો જેમાં શેઠ નવલચંદ ખીમચંદની અગ્રતા સાથે ૧૫ જણ હતા માર્ગમાં કઠોર વિ. ઘણા ગામોમાં વર્ષોના જુના ઝઘડા શ્રી ચરિત્રનાયકે દૂર કર્યા. રસ્તામાં દરેક સ્થળે સામૈયાં અને વીતરાગ દર્શનની સુંદર છાપ પડી, વહિ ક્રમે સંઘ ઝગડીયા પહોંચ્યો, અને તીર્થમાળ સાધર્મિક વાત્સલ્યાદિ કાર્યો થયાં ત્યાંથી પાછા સુરત પધાર્યા એકંદર રૂા ૭૫૦૦૦) જેટલી રકમ સુરતના સંઘે ખર્ચી પાછા ફરતાં કઠોરથી કતારગામનો સંઘ નીકળ્યો ત્યાર બાદ સંઘ સાથે સામૈયા પૂર્વક સુરત હરિપુરામાં પ્રવેશ કર્યો ત્યાં [illegible] માટે સારૂં ફંડ એકઠું કર્યું.

મુંબઈનું ચાતુર્માસ

આ અવસરે શેઠ [illegible] પ્રતાપસી, નગીનદાસ વિ. [illegible] ચાતુર્માસ માટે સાગ્રહ વિનંતી થતાં [illegible] અને દરેક ગામમાં ધર્મ જાગૃતિ [illegible] સાથે મુંબઈમાં પ્રવેશ કર્યો [illegible] લાલબાગમાં થયું. અહિં [illegible] મહોત્સવ તથા શાન્તિ

બનાવ્યા. અને ત્યાં પુ૦ મહારાજશ્રીના ઉપદેશથી કાયમ આયબીલ શાળા માટે એક ગૃહસ્થ તરફથી રૂપિઆ મૂકાયા

પુ૦ ચરિત્ર નાયક અમદાવાદથી વિહાર કરી વિરમગામ થઈ સમી પધાર્યા અને ત્યાં જ્ઞાનમંદિરની આવશ્યકતા જણાતા ઉપદેશ દ્વારા રૂા ૨૦૦૦) કરાવ્યા અને ધર્મ ભક્તિ જૈન જ્ઞાનમંદિરની સ્થાપના કરાવી ત્યાંથી વિહાર કરી છઠી આરડાવાળા આશારામભાઈની વિનંતિ થતાં ત્યાં પધારી ઉજમણું, શાન્તિ સ્નાત્ર વીગેરે સુંદર શુભ કાર્યો કરાવ્યાં અને ત્યાંથી પાનસર પધાર્યા

ત્યાં ખંભાતના શેઠ કસ્તુરભાઈ આદિ ચાતુર્માસ માટે વિનંતિ કરવા આવતાં તેમની વિનંતિને માન આપી વિહાર કરતા કરતા જેઠ સુદિ ૧૧ સે ખંભાતમાં સામૈયા પુર્વક પધાર્યા અને સં ૧૯૯૦નું ચાતુર્માસ ખંભાતમાં કર્યું ચાતુર્માસમાં ચૌદ પુર્વ અષ્ટ મહાસિદ્ધિ અક્ષયનિધિ આદિ સુંદર ધર્મક્રિયાઓ થઈ પર્યુષણમાં મુનિ લલિતવિજયજીએ માસખમણ કરવાથી તે પ્રસંગે જૈન શાળામાં અષ્ટાપદજીની રચના કરી પ્રભુ પધરાવ્યા હતા. તેમજ ભાદરવા સુદિ ૧૩ સે મુનિ કંચનવિજયજી તથા મુનિ ભુવનવિજયજીને ભગવતીજીના યોગમાં પ્રવેશ કરાવ્યો. વળી આસો સુદિ ૧૦ સે ઉપધાન શરૂ થતાં ૩૫ પુરૂષો અને ૭૫ શ્રાવિકાઓએ પ્રવેશ કર્યો તેજ અવસરે ખંભાતની ત્રણ નાની કુમારિકાઓનો દીક્ષા મહોત્સવ ભારે દબદબાવાળો થયો હતો

પદવિભૂષિત શિષ્યો

ખંભાતથી વિહાર કરી પાલીતાણા પધાર્યા અને

કર્યો અને આપશ્રીના પ્રખરવક્તૃત્વ ચારિત્રશીલતા શાસનની ધગશ ઇત્યાદિ ગુણોથી આકર્ષાઈ પુ સાગરજીમહારાજશ્રીએ પણ ખાસ પદ વિભૂષિત થવા સંદેશ પાઠવ્યો છે, છતાં પણ પુ. ચરિત્ર નાયકને તે મહાન્ પદ માટેની ઇચ્છા થતાં હા પાડી શકયા નહિ અને વીરમગામ પધાર્યા ત્યા પણ શેઠ. પોપટભાઇની ફરી ખુબ આગ્રહપુર્વક વિનંતિ થતાં તેઓશ્રીને સાગરજી મહારાજશ્રી તેમજ પોપટભાઇના આગ્રહને વશ થવું પડ્યું, અને પાલીતાણા ધામધૂમ પુર્વક પધાર્યા.

મહત્વને યોગ્ય મહાપુરૂષોને મળેલું મહત્વભર્યું આચાર્ય પદ

આપણા ચરિત્રનાયકની સાથે બીજા પણ ત્રણ મહાત્મા ઉ માણેકસાગરજી. ઉપા કુમુદ વિજયજી પં. શ્રી પદ્મવિજયજીની આચાર્ય પદવીનો પ્રસંગ શેઠ પોપટલાલ ધારશીભાઇ તરફથી અનેક વિધ તીર્થોના રચનાત્મક મહોત્સવ સાથે થતાં જનતામાં અનહદ આનંદ ફેલાયો અને સં. ૧૯૯૨ના વૈશાખ સુદિ ૪ ને શનવારના પ્રાતઃ સમયે અકલ્પિત માનવ મેદનીમાં આગમોદ્ધારક પુ. સાગરાનંદ સૂરિજી મહારાજ સાહેબે ઉક્ત ચારેય મહાત્માઓને આચાર્યપદ વિભૂષિત કર્યા. અને નામ શ્રી માણેકસાગરસૂરિજી, વિજયકુમુદસૂરિજી, વિજયલબ્ધિતસૂરિજી, અને વિજયપ્રભસૂરિજીર રાખ્યા. આ પ્રસંગે અભિનંદન પાઠવતા કેટલાય તારો આવ્યા તથા અનેકવિધ પ્રભાવનાઓ થઈ

વિદ્વત્કોવિદ ચારિત્રશીલ મુનિ શ્રી કંચનવિજયજી તથા મુનિ ભુવનવિજયજીને પદારોહણ કરવાનો સમય નજીક આવેલ શ્રી સંઘને જણાવતાં અત્યંત હર્ષ થયો. અને તે નિમિત્તે મહોત્સવની સુંદર ઉજવણી પુર્વક સં. ૧૯૯૧ ના મહા સુદિ છઠના ચડતે પહોરે મુનિ શ્રી કંચનવિજયજીને ગણિ તથા પંન્યાસપદથી અને મુનિ શ્રી ભુવનવિજયજીને ગણિપદથી વિભૂષિત કર્યા તે ટાઇમે ઘણા શ્રાવિકાઓએ પણ અનેકવિધ વ્રતો ઉચ્ચર્યાં.

ત્યારબાદ તલાજા પધાર્યા અને યાત્રામાં આત્મિક વિકાશ અનુભવ્યો અને ફાગણ વદી ૧૧ રસના કાયમી સંસ્થા માટે ઉપદેશ આપતાં વર્દ્ધમાન તપ સંસ્થા સ્થાપન કરી. અને સુંદર ફંડ કરાવ્યું, તેમજ તેને સુંદર બનાવવા ભાવનગરમાંથી પણ રૂ. [illegible] ની મદદ અપાવી ત્યાંથી વિહાર કરી શીહોર થઇ દેવગાણા પધાર્યા. ત્યાં કચ્છ બાયટવાળા શા. ચાંપશી મુનશી ને દીક્ષા આપી મુનિ ચંપક વિજયજી નામ રાખી પ્રભાવવિ. ના શિષ્ય બનાવ્યા. અને ત્યાંથી વિહાર કરી ભાવનગરના સંઘની આગ્રહ વિનંતિનો સ્વીકાર કરી સં. ૧૯૯૧ નું ચાતુર્માસ કર્યું, ચોમાસા બાદ પુ [illegible] ઉપદેશથી [illegible] સાંકળી તરફથી 'છ'રી પાળતો [illegible] સંઘ કાઢયો. અને ત્યાં યાત્રા કરી [illegible] ગોવિંદજી વીરચંદ [illegible] કરી ત્યાં સંઘના આગ્રહથી [illegible] પાલીતાણામાં [illegible] [illegible] આવી [illegible]

રાતામાં દરેક ઠેકાણે ઉપરીઆજ્ઞા તીર્થ માટે અસરકારક ઉપદેશ આપતાં ફાગણ સુદ ૮ મે ખુબ માણસ આવ્યું ત્યાં એક દિવસને બદલે ત્રણ દિવસનો કાયમી મેળો ઠરાવ્યો જેથી દરેક ખાતાઓમાં ઉપજ સારી થઇ ત્યાંથી વિહાર કરી લીંચ, મેસાણા, વીસનગર, વડનગર, આવ્યા લીંચની વર્દ્ધમાન તપ સંસ્થાને મદદની જરૂર જણાતાં ઉપદેશથી રૂ ૧૦૦૦ની તથા બીજા ગામોની પણ સારી મદદ કરાવી જેથી તે સંસ્થા સદ્ધર થતાં, અવિચ્છિન્નપણે ચાલવા લાગી.

ત્યાર બાદ વિહાર કરી ચૈત્ર સુદ ૫ મે ઇડરમાં પ્રવેશ કર્યો. નવપદઆરાધન વિધિ વિધાન પુર્વક ખુબ ઉત્સાહ અને ઓચ્છવ પુર્વક ઉજવાયું અને મહારાજશ્રીના ઉપદેશથી અહારગામની ઘણી ટીપોમાં, ઇડરગઢ જીર્ણોદ્ધાર, અને નવપદઆરાધક સમાજને હજારો રૂપીઆની મદદ થઇ ત્યાંથી ઉડણી પધાર્યા ત્યાંથી શા મગનલાલ સુતચંદ તરફથી તારંગાજીના સંઘમાં ચતુર્વિધ સંઘ સાથે પધારી યાત્રા કરી. તે અરસામાં મ્હેસાણાવાળા શેઠ. પુનમચંદ હરજીવનદાસે પોતાને ઘેર ઉજમણા નિમિત્તે સાગ્રહ વિનંતિ કરતાં પુ ચરિત્રનાયક બહોળા સમુદાય સાથે મ્હેસાણા પધાર્યા આરંભડાના રહીશ ગાંધી વીઠ્ઠલદાસ કાલીદાસ પુ૦ ચરિત્રનાયકની વૈરાગ્ય વાહિની દેશનાથી ઘણા સમયથી અતિશય વૈરાગી થએલ હતા. છ વિષયનો જેમણે ત્યાગ કર્યો હતો

તેઓ પૂ૦ આચાર્યશ્રી પાસે મેસાણા દીક્ષા લેવા સહ કુટુંબ પધાર્યા, મેસાણાના સંઘે તેમને અભિનંદન આપ્યું અને મહામહોત્સવ પૂર્વક સં. ૧૯૬૩ના વૈશાખ વદિ છઠે

હતી, તેમાં શેઠ. પોપટલાલભાઈએ રૂ. ૭ થી ૮ હજાર વાપરી અપુર્વ લ્હાવો લીધો હતો, હવે આપણા ચરિત્રનાયક આ. વિજયભક્તિસૂરિજી નામથી પ્રસિદ્ધ થયા. ત્યારબાદ રાજકોટ નિવાસી બાઈ મણિએ તળાજાના સંઘમાં પધારવા સાગ્રહ વિનંતિ કરતાં તલાજા પધાર્યા ને ચતુર્વિધ સંઘની સાથે યાત્રા કરી. તીર્થમાળ પહેરાવી પાછા પાલીતાણા પધાર્યા. ત્યાં લીંબડીના સંઘની ચાતુર્માસ માટે આગ્રહ ભરી વિનંતિનો સ્વીકાર કરી લીંબડી જેઠ વદી બીજે પધાર્યા તેજ દિવસે ગીયાગામના શા દલસુખભાઇ રતનચંદને દીક્ષા આપી મુનિ દોલતવિજયજી નામ રાખી પોતાના શિષ્ય બનાવ્યા અને આષાડ સુદી છઠ્ઠે વડીદિક્ષા આપી. તે બધો ખર્ચ તેમના પુત્ર અમીચંદ તરફથી થયો અને સં. ૧૯૯૨નું ચાતુર્માસ લીંબડી કર્યું. વ્યાખ્યાનમાં શ્રી ભગવતી સૂત્ર શરૂ કર્યું. સાચા મોતીનો સાથીઓ કરાવ્યો અને ગંગેશા જુદા જુદા ઘેર લઇ જતાં જ્ઞાનની ઉપજ સારી થઇ વ્યાખ્યાનમાં જનતા સારી સંખ્યામાં આવતાં ઉપાશ્રય સંકડાશનો અનુભવ કરાવતો હતો કોઇ વખત ત્યાંના ઠાકોર સાહેબ અપુર્વ ભક્તિ [illegible] લાભ લેતા હતા તપસ્યાઓ પણ સારી થઇ ચાતુર્માસ પુર્ણ થયે વિહાર કરી પોષ દશમે શંખેશ્વર [illegible] અમદાવાદ વાળા શા. ડાહ્યાભાઈ સાંકળચંદ [illegible] અત્યંત આગ્રહ કરતાં અમદાવાદ [illegible] ઉજમણું શરૂ થયું અને [illegible] તરફથી [illegible] નિમિત્તે શેઠ પોપટભાઈ [illegible] વિનંતિ [illegible] આપી ને [illegible]

કાઢી સંઘે કરેલા મહાન્ ઓચ્છવ પુર્વક તેમજ બહારગામની ઘણી માનવમેદની વચ્ચે મહા વદિ ૭ મે ગણિપદાલંકૃત કર્યા. આ વખતે સુંદર શાસન પ્રભાવનાનાં કાર્યો થયાં હતાં.

ત્યારબાદ વિહાર કરી રસ્તામા અનેક ભવ્યજનો ઉપર ઉપકાર કરતા કરતા વડાવલી પધાર્યા. ત્યાં પ. કંચનવિજયજી ગણિ પહેલેથી જ પધારેલા હતા ફાગણ શુદિ ૫ મે નાણમંડાવતાં ૨૧ શ્રાવક શ્રાવિકાઓએ બ્રહ્મચર્યાદિ વ્રતો ઉચ્ચર્યાં. અને સુંદર પુજાઓ ભણાવાઈ.

વડાવલીથી શુદિ ૬ ચાણસ્મા સામૈયા પૂર્વક પધાર્યા અહિં આચાર્ય મહારાજથી પામે ત્રણ માસથી રહેલ બોરૂના શા. સોમચંદ મનસુખરામને અત્યંત વૈરાગ્ય થએલ, વિગયનો ત્યાગ આદિ અભિગ્રહો રાખેલ તેમને ચાણસ્મા સંઘે કરેલ ભારે મહોત્સવ પૂર્વક ફાગણ સુદ ૧૦ મે દીક્ષા આપી નામ મુનિથી સુભદ્રવિજયજી રાખી મુનિ સુગતિવિજયજી ગણિના શિષ્ય બનાવ્યા, તે દિવસે સવારમા સંઘે માનપત્ર આપ્યું હતું. તેમજ હબદભાઈએ વરઘોડો કાઢયો હતો. ત્યારબાદ ત્યાંથી વિહાર કરી પાટણ પધાર્યા, ત્યાં ચ પાર્શ્વીન તરફથી સામૈયું તથા શ્રીફલની પ્રભાવના થઈ

ત્યારબાદ શંખેશ્વરજીમાં રાધનપુરવાળા મણીયાર હરગોવિંદદાસ જીવરાજની પોતાના ઉજમણા પ્રસંગે સાગ્રહ વિનંતિ થતાં પૂ૦ ચરિત્ર નાયક શંખેશ્વરજીમાં સામૈયાપૂર્વક પધાર્યા, ત્યાં અનેક ભવ્યાત્માઓએ જુદી જુદી જાતના વ્રતો ઉચ્ચર્યાં તેમજ ૬–૭ હજાર માનવમેદની ભરાઈ જેથી પૂ૦

દેવદ્રવ્યમાં રૂા ૮૦૦૦) ઉપરાંત ઉપજ થઈ અને છઠના શુભ મુહૂર્તે શ્રી વિમલનાથસ્વામિના ભવ્ય પ્રતિમાને તખ્તનસીન કર્યા. વૈશાખ વદી ૮ મે એક ગૃહસ્થ તરફથી નાણુ મંડાવતાં ઘણાં સ્ત્રી–પુરૂષોએ બ્રહ્મચર્યાદિ ઉચ્ચર્યાં.

ત્યારબાદ લણુવા પધારી પાઠશાળા સ્થાપન કરી. અને વ્રતો ઉચ્ચરાવ્યાં, ત્યાંથી કંઘરાવો, પીલુચ્ચજ વિગેરે ઠેકાણે વૈરાગ્યરસપુર્ણ દેશનાથી શાસનનાં અપુર્વ કાર્યો કરાવતા ચાણસ્મા પધાર્યા. અને ત્યાંના સંઘના અતિ આગ્રહથી સુમતિવિજયજી ગણિ આદિ ઠાણા ૪ ને ત્યાં ચાતુર્માસ રાખ્યા.

ત્યાં શેઠ નગીનદાસ કરમચંદ આદિ સદ્ગૃહસ્થે। તરફથી ચાતુર્માસ માટે વિનંતિ થતાં તેને। સ્વીકાર કરી, વિહાર કરી રૂપપરની યાત્રા કરી. જેઠ વદિ છઠ્ઠે પૂ૦ આચાર્યશ્રી તથા પં૦ કંચનવિજયાદિ ઠાણા ૧૭ ધામધૂમપુર્વક પ્રવેશ કર્યો અને સં. ૧૯૯૪નું ચાતુર્માસ પાટણ કર્યું. વ્યાખ્યાનમાં સૂયગડાંગસૂત્રને સમરાદિત્ય કેવલી ચરિત્ર વાંચ્યું. સાધ્વી રમણીકશ્રીજી તથા સુદર્શનાશ્રીજીને વડી દીક્ષા આપી. વાંકાનેરના શાહ અમીચંદ ભાઇચંદે પૂ૦ આચાર્યશ્રીને। વાસક્ષેપ લઈ ચાણસ્મામાં અષાડ સુદી ૧૦મે ઘણાજ સમારોહપુર્વક દીક્ષા લીધી. નામ મુનિ આણંદવિજયજી રાખી, મુનિ સુમતિવિજયજી ગણિવરના શિષ્ય બનાવ્યા. જે પ્રસંગે ચાણસ્માના સંઘે સુંદર મહોત્સવ કર્યો હતો.

પૂજ્ય ચરિત્રનાયકના અપૂર્વ વાણી પ્રકાશનથી ચોક પૂર્ણ, વર્ધમાનતપ તે નિમિત્તે અઠ્ઠાઈ મહોત્સવ વિગેરે થયા.

દીવસે મુનિશ્રી ભાનુવિજયજીને પ્રથમ લઘુ દીક્ષા આપેલ તેમને વડી દીક્ષા આપી પં. સુમતિવિજયજીના શિષ્ય તરીકે જાહેર કર્યા સંઘને ઉત્સાહ ઘણો હતો. આસપાસથી માણસ ઘણુ આવ્યું હતું ત્યાથી સેરીસા યાત્રા કરવા માટે એક ટોળી નીકળી ત્યાં પણ સ્વામિવાત્સલ્ય, પૂજા, પ્રભાવના વિગેરે સારા કાર્યો થયા ત્યાથી અમદાવાદ થઈ ઓગણેજ પધાર્યા ચૈત્રીની શાશ્વતી ઓળી કરાવી. આસપાસના ગામોના લોકોએ લાભ સારો લીધો ઓગણેજના શાહ સોમચંદભાઈ અમધાલાલ તરફથી ચૈત્રી પુનમના ખુબ ઉત્સાહથી દેવ વંદાયેલા ત્યાં નાનું ગામ હોવા છતાં એક મંડપ ઉભો કરવામાં આવ્યો આજુબાજુના ગૃહસ્થો દેવવંદન કરી ઘણા ખુશી થયા આવી ક્રિયા કોઈવાર નહીં થયેલ હોવાથી જૈનેતર લોકો ખુબ આનંદીત થયા ત્યાંથી અમદાવાદ શેઠ મોહનલાલ છોટાભાઈના ઉજમણા પ્રસંગે તેઓની વિનંતિથી અમદાવાદ પધાર્યા આ પ્રસંગે અમદાવાદમાં ઉજમણાનો ઠાઠ અપૂર્વ હતો આચાર્ય મહારાજ સાગરાનંદસૂરિજી વિગેરેની પધરામણી થઈ હતી એકંદર શાસનની ઉન્નતિમાં ભાગ લઈ વિહાર કરવાની તૈયારી હતી તેવામાં વઢવાણ શહેરથી સંઘ તરફથી એક ડેપ્યુટેશન ચાતુર્માસ માટે વિનંતિ કરવા આવ્યું સખત આગ્રહ થવાથી ચોમાસું કરવા હા પાડી. વિહાર કરી વઢવાણ શહેરમા પ્રવેશ કર્યો.

વઢવાણ શહેરમાં શુભ કાર્યો

વઢવાણ શહેરમાં ચાતુર્માસ માટે પ્રવેશ થતાંજ વ્યા-

અષાડ વદિ ૧૧ સે મુનિ જગતવિજયજી મહારાજ કાળધર્મ પામતાં, અઠ્ઠાઈ મહોત્સવાદિ થયું.

તેમજ સંઘવી નગીનદાસ કરમચંદ વિગેરે સદ્ગૃહસ્થો તરફથી ઉપધાન તપ, માળારોપણ દેવદ્રવ્યાદિકની વૃદ્ધિ શાસનનો ઘણા ઠાઠથી વરઘોડા વિગેરે શુભ કાર્યો પાટણમાં ઘણાં સુંદર થયાં. પાટણથી વિહાર કરી ચાણસ્મા થઇ સમી પધાર્યા. ત્યાં વટેચા ઘેલચંદ મગનચંદે મુળનાયકજીનો હીરાજડિત મુગટ ચડાવવા નિમિત્તે મહોત્સવ શરૂ કર્યો. ત્યાં મહોત્સવમાં ભાગ લઈ હારીજ કંબોઈ થઈ ચાણસ્મા પધાર્યા, ત્યાં મહા સુદી ૧૩ મુનિશ્રી સુમતિવિજયજી ગણિને પંન્યાસપદ અર્પણ કર્યું. ચાણસ્મામાં તે નિમિત્તે સુંદર મહોત્સવ થયો હતો. ત્યારબાદ ત્યાંથી વિહાર કરી બેરવા, સાલડી, બોરૂ, માનસર થઈ કલોલ પધાર્યા આ વખત આરંભડાનાં રહીશ બહેન ડરકોર ખાસ આગ્રહથી સાધ્વીજી જયશ્રીજીના પ્રસંગમાં

કાન્તિવિજયજી રાખ્યું. ત્યાંથી વળા, શીહોર, ભાવનગર આવ્યા. ભાવનગરમાં ચૈત્રી પુનમના દેવવંદન વિશાળ સંઘના ઉત્સાહ સાથે કરાવવામાં આવ્યા ભાવનગરનો સંઘ ચૈત્રી પુનમના દેવવંદન કરવામાં ઘણોજ ઉત્સાહિ હોય છે જેથી લગભગ હજાર માણસની મેદની વચ્ચે દેવવંદન થયું દેવદ્રવ્યની ખુબ ઉપજ સારી થઇ. ત્યાંથી વિહાર કરી શિહોર થઇ ગિરિરાજમાં આવ્યા. ગિરિરાજમાં દાદાની જાત્રા કરી પાવન થયા નીચે પ્રમાણે શુભ કાર્યો થયાં.

પાલીતાણામાં શુભ કાર્યો

વૈશાખ સુદી ૩ ના દીવસે શિહોરના રહીશ હીંમતલાલ ભાઈચંદને દીક્ષા આપી. મુનિશ્રી ભુવનવિજયજીગ જીના શિષ્ય કર્યા તેમનું નામ મુનિશ્રી હરખવિજયજી રાખ્યું તથા તે પ્રસંગે રમણલાલ વનેચંદ સુરતના રહીશ દીક્ષા લેવા આવ્યા, તેમને દીક્ષા આપી મુનિ દોલતવિજયજીના શિષ્ય કર્યા તેમનું નામ મુનિ રસિકવિજય રાખ્યું મુનિ કાન્તિવિજયજીને તેજ વાણમાં વડી દીક્ષા આપી આચાર્ય મહારાજના શિષ્ય કર્યા ઇત્યાદિક શુભ કાર્યો કર્યાં ત્યાં શાહ જામનગરના કસ્તુર ભાઇ વિગેરે જામનગરમાં ચાતુર્માસની વિનંતિ કરવા આવ્યા. ઘણો આગ્રહ થવાથી જામનગરનું ચાતુર્માસ નિશ્ચય થયું. વિહારમાં ગારીયાધર સં. ૧૯૯૬ ના વૈશાખ સુદી ૧૦ નો મોટો મહોત્સવ હતો તે પ્રસંગે ગારીયાધર થોડા દીવસ રોકાઇ જુદા જુદા ગામોમાં વિહાર કરતા ધાર્મિક ઉપદેશ આપતા રાજકોટ પધાર્યા. રાજકોટમાં એક માસની સ્થિરતા

ખ્યાનમાં મેદની વધવા માંડી. સંઘને ભગવતીસૂત્ર સાંભળવા
ભાવના થઈ, તેથી સાચા મોતીનો સાથીયો લાવ્યા. સ્થાનક-
વાસી ભાઈઓએ પણ વ્યાખ્યાનમાં સારો લાભ લીધો.
ઉપાશ્રયમાં સમાવેશ નહિ. થવાથી શ્રી સંઘે વિશાળ ઉપાશ્રય
કર્યો. ચોમાસામાં ભિન્ન ભિન્ન તપશ્ચર્યાઓ થવા ઉપરાંત
આસો માસમાં ઉપધાન તપ શરૂ થયાં. લગભગ અઢીસો
માણસોએ ઉપધાન વહન કર્યા. વઢવાણના સંઘે ઉપધાન-
વાળાની ભક્તિમાં ખામી રાખી ન હતી. ઉપધાન કરનારને
આનંદ થઈ રહ્યો હતો. છેવટમાં માળ પ્રસંગે જુદા જુદા
ગામના ગૃહસ્થો શ્રાવક શ્રાવિકાઓએ વઢવાણ શહેરમાં
આવી શાસન શોભામાં વધારો કર્યો હતો. માળ પ્રસંગે
અઠ્ઠાઈ મહોત્સવ શાન્તિ સ્નાત્ર વિગેરે તથા દેવદ્રવ્યાદિકની
ઉપજ પણ સારી થઈ હતી ચોમાસું ઘણા આનંદની સાથે
સમાપ્ત થયું. છેવટે એક જાહેર વ્યાખ્યાન આપી માગસર
વદિ ૭ મે વિહાર કર્યો. ગામ ચુડાના તારવાળા શા. મનસુખભાઈ
[illegible] વિનંતિથી તેઓના ઉજમણા પ્રસંગે ત્યાં પધાર્યા

આજુબાજુ પંચતીર્થી તરફ વિહાર કરી યાત્રા કરી પાછા જામનગરમાં આવી પોષ માસમાં આરંભડા તરફ પ્રયાણ કર્યું.

દ્વારકા પાસે આરંભડા તરફ વિહાર

જામનગરથી વિહાર કરી અનુક્રમે ખંભાલિયા આવ્યા. ત્યાંના સંઘે ખૂબ સ્વાગત કર્યું. ત્યા મહોત્સવ પૂર્વક સાધ્વીજી નિપુણશ્રીની વડી દીક્ષા થઇ ખંભાલીયાથી આરંભડા તરફ પ્રયાણ કર્યું. માર્ગમાં શ્રાવકોના ઘર નહી હોવાથી આરંભડા વિગેરે ગામોના શ્રાવકો સાથે રહ્યા રસ્તામા જૈનનાં ઘર નહીં હોવા છતાં જૈનેતરોએ આચાર્યશ્રીના સ્હામા આવી ખૂબ ઉત્સાહથી સામૈયા કર્યાં અનુક્રમે ગામ વડતરા, રાણ, ગુરગઢ, ચરકલા, સુરવાસર, હમુસર, નાગેશ્વર વિગેરે ગામોમાં જૈનેતરોએ મુકામ ખાલી કરી ઉતરવા સ્થાન આપતા હતા દરેક સ્થળે જાહેર વ્યાખ્યાન આપતાં ઉપદેશની અસર થતાં ભાદરવા સુદી ૪ સંવત્સરીની તથા અસાડ સુદી ૧૪ની પાખી પાળવાના દસ્તાવેજ કરાવતા. લોકોને ધાર્મિક રસ્તો બતાવતા બતાવતા મહા સુદી ૧૩ના દીવસે આરંભડામાં પ્રવેશ કર્યો.

આરંભડામાં પ્રવેશ

આરંભડામાં પ્રવેશ જૈન-જૈનેતરથી ગાજી ઊઠયું. આચાર્યશ્રીના પ્રવેશના પ્રસંગે નાનકડું આરંભડા પણ આજુબાજુના જૈન તથા જૈનેતરના આવાગમનથી એક શહેર બની ગયું. એક સુંદર મંડપ બાંધવામાં આવ્યો, જેમાં આચાર્યશ્રીના વ્યાખ્યાનથી જૈન જૈનેતરને ઘણી

દ્વારકા નગરમાં પ્રવેશ કર્યો. આરભડામાં આચાર્યશ્રીના ઉપદેશથી એક ઉપાશ્રય થયો હતો તેમાં અમદાવાદ શાહપુરવાળા ઉમેદભાઇ ભુરાભાઈએ રૂા ૭૦૧) અર્પણ કર્યા.

દ્વારકામાં પ્રવેશ

આરભડાથી વિહાર કરી મીઠાપૂર વિગેરે થઇ દ્વારકામાં સમારોહ સાથ પ્રવેશ થયો આરભડાના શ્રાવકો સાથે હતા એક વિશાલ મુકામમા ઉતર્યા મહા વદી ૧૧ સે જાહેર વ્યાખ્યાનની વિનંતિ થવાથી આચાર્યશ્રીનું વ્યાખ્યાન મનુષ્ય કર્તવ્ય ઉપર થયું. ત્યાં ઘણા વૈશ્નવ લોકો હાજર થયા વ્યાખ્યાન સાંભળી સારી અસર થવાથી આઠ દીવસ માટે સ્થિરતા કરવા આચાર્યશ્રીને ખુબ વિનંતિ કરી, પરંતુ ધીવા ગામમાં ત્રિભોવનદાસ હીરજીના ઉજમણા પ્રસંગે આવવાની હા પાડેલી હોવાથી ઘણી તાકીદ હોવાથી સ્થિરતા થઇ નહી પરંતુ કેટલાયે વૈષ્ણવ ભાઇઓએ આચાર્યશ્રીને પોતાના ઘેર પગલાં કરાવ્યાં. આવા શહેરમાં જો મુનિઓનું આગમન થાય અને જાહેર વ્યાખ્યાનો થાય તો જૈનેતરો પણ પામી જાય તે સાક્ષાત અનુભવ થયો. દ્વારકાથી વિહાર કરતાં એક બે ગૃહસ્થ તો આઠ નવ માઇલ સુધી સાથે રહ્યા. જૈન ધર્મનું સ્વરૂપ બરાબર સમજાવવાથી કેટલાયે જીવોના હૃદય પલટા થઇ જાય છે. ત્યાંથી વિહાર કરી રસ્તામાં ચુરગટ થઇ નવાગામ, આખેડ, ગઢકા, બારગલ થઇ મોટાગુંદા આવ્યા. ત્યાં સાધ્વીજી જયશ્રીના સંસારી પિતાથી

સારી અસર થઇ. ઘણા અભિગ્રહો, પ્રતિજ્ઞાપત્રો લખાયા. આ બાજુ પ્રતિષ્ઠા કરાવવા માંટે છાણીથી નગીનદાસભાઇ પધાર્યા. અઠ્ઠાઇ મહોત્સવ શરૂ થયો. ઝીંઝુવાડાથી પ્રજ્ઞાચક્ષુ માસ્તર સુખલાલભાઇ આ આમંત્રણને સ્વીકારી આરંભડામાં આવવાથી મહોત્સવમાં ખૂબ રંગ જામ્યો. તેમના જુદા જુદા ગાયનોથી જૈનેતર વર્ગ ખૂબ આનંદીત થયો. અનુક્રમે મહા વદી ૬ના શુભ દીવસે ભગવાન વાસુપૂજ્ય સ્વામિને શા. ટાળીદાસ કસ્તુરચંદે સારા મુહૂર્તે ગાદીએ બેસાડયા. તે દીવસે માનવનો સમુદ્ર અતિ વિશાલ ક્ષેત્ર થયો હતો. આચાર્ય મહારાજના શિષ્ય મુનિશ્રી વિનયવિજયજી તથા તેઓશ્રીની આજ્ઞાવર્તિ સાધ્વી દર્શનશ્રીજીના શિષ્યા સંજમશ્રીના શિષ્યા સાધ્વીજી જયશ્રી તથા તેમના શિષ્યા સાધ્વી લાવણ્યશ્રીજી બાલબ્રહ્મચારી તેજ ગામના સંસારીપણાના હોવાથી આરંભડાની સમસ્ત પ્રજાને અતિશય આનંદ આનંદ થયો. અને ઘણાજ ઉત્સાહથી શાન્તિસ્નાત્ર ભણાવ્યું. પ્રતિષ્ઠા [illegible] પાળવા

મહોત્સવ ઘણો સુંદર થયો. ચૈત્રી પુનમના દેવ ઘણા સમારોહ સાથે ચતુર્વિધ સંઘ સહીત વાંદવામા આવ્યા. તમામ શુભ કાર્યોમાં જુનાગઢના સંઘે સારો લાભ લીધો હતો. જુનાગઢથી ઓળી બાદ વિહાર કરી અમરેલી થઈ ગિરિરાજમાં પ્રવેશ કીધો. સં. ૧૯૯૭નું ચાતુર્માસ પાલીતાણામા થયું અમદાવાદથી ડાહ્યાભાઈ સાકળચંદ તથા પોરાજીના મણીલાલ ઝીણાભાઈ વિગેરે ગૃહસ્થો પણ ચાતુર્માસ કરવા આવી પહોંચ્યા. ચાતુર્માસમાં અસાડ વદી ૮ મે નવકાર મંત્રનો તપ કરાવ્યો. તેમાં બસો માણસો આશરે જોડાયું હંમેશાં સ્વામિવાત્સલ્ય થયા હતાં તપ પુરો થયેથી આચાર્યશ્રીના ઉપદેશથી તપ કરનાર ગૃહસ્થો તરફથી અઠ્ઠાઈ મહોત્સવ શાન્તિસ્નાત્ર પાવાપુરી સમોવસરણની રચના વિગેરે શુભ કાર્યો, પ્રભુજીને પધરાવી, મોતી સુખીયાની ધર્મશાળામાં સુંદર થયાં ત્યારબાદ બીજા પણ તપો ઘણા થયા પર્યુષણમાં તો ગિરિરાજ એટલે તપશ્ચર્યાનું તો કહેવું જ શું ! ખૂબ તપશ્ચર્યાઓ માસક્ષમણ—સોળ તથા અઠ્ઠાઈ વિગેરે થઈ આસો સુદી ૧૦મે અમદાવાદના શા ડાહ્યાભાઈ સાંકળચંદ તરફથી ઉપધાન થયાં. ઉપધાનમાં સારી સંખ્યા હતી માળ પ્રસંગે દેવદ્રવ્યાદિકની ઉપજ, અઠ્ઠાઈ મહોત્સવ, શાન્તિસ્નાત્ર વિગેરે શુભ કાર્યોથી શાસનની પ્રભાવના સારી થઈ પાલીતાણાથી વિહાર કરી સં. ૧૯૯૮ના પોસ માસમા મહુવા બંદર દર્શન કરવા પધાર્યા ત્યાંના સંઘને વર્ધમાન તપની ઓળીનું સ્વરૂપ સમજાવવામાં આવ્યું સંઘને સારી અસર થઈ તેજ વખતે રૂા. ૭–૮ હજારનું લગભગ ફંડ થઈ ગયું. તિથિઓ નોંધાણી. વર્ધમાનતપ કરનારની સંખ્યા પણ સારી થઈ.

પોપટલાલ જયરામભાઈને નાણુ મંડાવી સજોડે બ્રહ્મચર્ય વ્રત ઉચ્ચરાવ્યું. તે પ્રસંગે બીજા ગૃહસ્થોએ પણ અભિગ્રહ કર્યા હતા. ત્યાંથી વિહાર કરી શીવામાં ત્રિભોવનદાસ હીરજી તરફથી ઉજમણું હોવાથી શીવામાં ઘણા ઠાઠથી પ્રવેશ કર્યો આજુબાજુના ઘણા શ્રાવકો એકત્રિત થયા જામનગરથી મોહનલાલભાઈની ટોળી આવી પહોંચી. પૂજામાં ખૂબ ઠાઠ જામ્યો. સ્વામિવાત્સલ્ય કરી, સંઘની ભક્તિ કરી ત્રિભોવનદાસે સારો લાભ મેળવ્યો. ત્યાંથી વિહાર કરી ભાણવડ પધાર્યા ભાણવડમાં આઠેક દીવસની સ્થિરતાથી જૈન જૈનેતરમાં સારી અસર થઈ. ત્યાંથી જુનાગઢની જાત્રા માટે શ્રાવક શ્રાવિકાની ટુકડી જુનાગઢની જાત્રા માટે તૈયાર થઈ. જુદા જુદા ગામોમાં વિહાર કરતા, ધર્મોપદેશ આપતા ધોરાજી પધાર્યા. ત્યાં ત્રણચાર દીવસ સ્થિરતા કરી, વ્યાખ્યાનથી જૈન પ્રજામાં ધાર્મિક કૃત્યોમાં સારો લાભ લેવડાવ જુનાગઢ તરફ પ્રયાણ કર્યું.

સંઘ પાલીતાણા પહોંચ્યા બાદ સામૈયું સુંદર થયું ત્યાં આચાર્ય મહારાજે સંઘપતિને માળ પહેરાવી પછી ચૈત્રીની ઓળી આવી ત્યાં ઓળી વિધિવિધાનપૂર્વક સમાપ્ત કરી. વૈશાખ સુદી ત્રીજે મોતીસુખીયાની ધર્મશાળામાં નાણુ માંડવામાં આવી. ત્યાં મુનિ શુભવિજયજી તથા મુનિ કુસુમવિજયજી તથા મુનિ માનવિજયજી તથા બાદ સાધ્વી સુનંદાઓને વડી દીક્ષા આપવામાં આવી, તે પ્રસંગે મહોત્સવ સારો થયો. ત્યાંથી વિહાર કરી બોટાદ, લીંબડી થઈ વીરમગામના સંઘની ઘણી વિનંતિ હોવાથી ચાતુર્માસ કરવા વીરમગામમાં પ્રવેશ કર્યો

સં. ૧૯૯૮ની સાલનું ચાતુર્માસ વીરમગામ થયું. વીરમગામના ચોમાસામાં પણ જુદા જુદા તપો કરાવ્યા. વર્ધમાનતપની સંસ્થામાં રકમ ઘણીજ જુજ હોવાથી સંઘને ઉપદેશ આપી સાત આઠ હજાર રૂપીયાનું ફંડ કરાવ્યું. વર્ધમાન તપ કરનારની સંખ્યા પણ વધી ચોમાસું પુરૂં કરી જુદા જુદા સ્થળે વિહાર કરી સોયલા, મેથાણ, પાનસર, શેરીસા, અમદાવાદ થઇ ત્યાંથી વીરમગામ થઈ ફા. સુ ૮ ઉપર ઉપરીઆરા પધાર્યા. ત્યાં ત્રણ દિવસનો મેળો થયો. બજાણાથી દરબારનું તથા દિવાનનું આગમન થયું. ઉપરીઆરામાં ફાગણ સુ ૮ ના દીવસે વ્યાખ્યાનમાં બજાણા દરબાર તથા દિવાન સાહેબ આવ્યા હતા. ઉપરીઆરામાં ધર્મશાળાની ખાસ જરૂર હોવાથી દરબારશ્રીને ઉપદેશ આપતાં ગામના ઝાંપે મોટી વિશાલ જગ્યા અર્પણ કરી. આ જગ્યા પ્રથમ

હજુ પણ સંસ્થા સારી રીતે ચાલી રહી છે. મહુવાથી વિહાર કરી પાલીતાણા થઈ શિહોર આવ્યા. ત્યાં મુનિશ્રી ભુવનવિજયજી ગણિ. પોસ સુદી ૧૧સે કાળધર્મ પામી ગયેલ હોવાથી તેમના શુભ નિમિત્તે અઠ્ઠાઈ મહોત્સવ, શાન્તિસ્નાત્ર વિગેરે શુભ કાર્યો સારાં થયાં. ત્યાંથી વિહાર કરી બોટાદ થઈ લીંબડીમાં ફાગણ સુદી ૩ની પ્રતિષ્ઠા હોવાથી સંઘ તરફથી આગ્રહભરી વિનંતિ હોવાથી લીંબડીમાં પ્રવેશ કર્યો. આ સમયમાં લીંબડીના શા. કેશવલાલ ખુશાલદાસની દીક્ષાનો મહોત્સવ પણ શરૂ થયો. પ્રતિષ્ઠા ઘણા ઠાઠથી થઈ. ફાગણ સુદી ત્રીજે શાન્તિનાથ મહારાજને ગાદીએ બેસાડયા. તે સમયે અષ્ટોત્તરીસ્નાત્ર વિગેરે મહોત્સવથી શાસન ઉન્નતિ સારી થઈ. સં. ૧૯૯૮ના ફાગણ સુદી ૪ના દીક્ષાનો વરસીદાનનો વરઘોડો કેશવલાલનો ઘણો સુંદર નીકળ્યો. આજુબાજુના માણસો ઘણા આવ્યા હતા ફાગણ સુદી [illegible] ના દીવસે કેશવલાલને દીક્ષા આપી આચાર્ય

વ્યાખ્યાનથી આખા સંઘમાં સારો આનંદ ફેલાયો. પરંતુ તેજ ચોમાસામાં કાળની ગતિ વિષમ હોવાથી પં૦ સુમતિવિજયજી થોડા દીવસની માંદગી ભોગવી શ્રાવણ વદ ૧૨ અઠ્ઠાઈધરના દીવસે કાળ ધર્મ પામ્યા રાધનપુરના સંઘે એકલા સુખડથી અગ્નિ સંસ્કાર કર્યો સમી સમાચાર આવ્યા. દેવવંદન કર્યું. તેજ અરસામા ભાદરવા સુદી ૧ તપસ્વી મુનિ હરિત્તવિજયજી જેઓએ પોતાની જીંદગીમા ૧૨-૧૩ માસક્ષમણ કરેલાં, ૧ પીસ્તાલીસ કરેલ બીજી પણ ઘણી તપશ્ચર્યા કરેલ તેમણે પણ ભાદરવા સુદ ૧મે કાળ કર્યો તેમની શુભ ક્રિયા સમીના સંઘે સારી કરી આચાર્યશ્રીના ઉપદેશથી અઠ્ઠાઈ મહોત્સવ અષ્ટોતરીસ્નાત્ર વિગેરે શુભ કાર્યો આ બને મુનિઓના શુભ નિમિત્તે ઘણાજ સુંદર થયાં. સમી ચાતુર્માસ પુરૂં કરી ચાણસ્મા લણવા થઈ કંઘરાવી પધાર્યા, ત્યાં ઘણા વરસનો કુસંપ હતો. તે આચાર્યશ્રીના ઉપદેશથી દૂર થયો, ધાર્મિક કાર્યો જે અટકી પડયા હતાં. તે શરૂ થયાં ત્યાથી વિહાર કરી ઊંઝા વિગેરે થઈ મહેસાણા આવ્યા. મહેસાણામા ઓળી કરી ચૈત્રી પુનમના દેવ વંદાવ્યા. મહેસાણાના સંઘના આગ્રહથી સં ૨૦૦૦ નું ચાતુર્માસ મહેસાણા થયું મહેસાણામા ઉપધાન તપ અષ્ટાન્હિકા મહોત્સવ શાંતિસ્નાત્ર વિગેરે શુભ કાર્યો ઘણા સુંદર થયાં ત્યાં થરાંવાલા શા. છોટાલાલ સંપ્રોતચંદને ઉજમણું કરવાનું હોવાથી આચાર્યશ્રીને આગ્રહપૂર્વક વિનંતિ કરી જેથી થરા તરફ પ્રયાણ કર્યું. થરાના ઉજમણાના ખૂબ ઠાઠ જામ્યો. પાટણથી સારા સારા ગવૈયા બોલાવવામા આવ્યા હતા. વરઘોડો શાંતિસ્નાત્ર સ્વામિભક્તિ વિગેરેથી શાસનની શોભા સારી થઈ હતી

મદદ મળી હતી. બોટાદથી વિહાર કરી મેસાણા પધાર્યા. ત્યાં વરસીતપનાં પારણાં હોવાથી સંઘની વિનંતિથી વૈશાખ સુદી ૩ સુધી સ્થિરતા કરી. ત્યા થરાના ગૃહસ્થોની ઉપરા-ઉપર ચાતુર્માસની વિનંતિ આવવાથી અને થરામાં ઘણા લાભનું કારણ જણાયાથી થરા તરફ વીહાર કર્યો. ચાણસ્મા વિગેરે સ્થળે થઇ થરામાં પધાર્યા.

સં. ૨૦૦૧નું ચાતુર્માસ થરામાં

ત્યાં થયેલ શાસન ઉન્નતિનાં શુભ કાર્યો થરામાં જેઠ સુદી ૧૦ના દીવસે મંગલ પ્રવેશ થયો. સંઘનો ઉત્સાહ ખૂબ હતો. ઠામ ઠામ ગુંહલીઓ થઇ હતી.

૧. થરામાં કોઇવાર ભગવતી સુત્રનું વાંચન નહિ થયેલ હોવાથી સંઘની ભાવના ભગવતી સૂત્ર શ્રવણ કરવાની થવાથી એક ગૃહસ્થ તરફથી ભગવતી સૂત્ર વાંચન શરૂ થયું. સાચા મોતીનો સાથીઓ પુરવામાં આવ્યો. તપસ્યા વિગેરે પણ શરૂ થઇ વ્યાખ્યાનમાં સભા ખુબ ભરાવા માંડી.

૨. આચાર્યશ્રીનો બોધ લાગતાં થરાના દરબારે દર પર્યુષણમાં ૮ દીવસ તથા મોહરમના (તાજીયાના) દીવસ તથા ગોકળઆઠમ વિગેરેના દીનોમાં કાયમના માટે પોતાના ૨૪ ગામમાં કોઇ જીવહિંસા કરે નહિં તે બાબતમાં જાહેરનામાં બહાર પાડી દીધાં. આ કાર્ય ખુબ સુંદર બન્યું.

ત્યાંના સંઘે તે વખતે ચાતુર્માસની વિનંતિ પણ કરી હતી. પરંતુ સમય ઘણો બાકી હોવાથી ક્ષેત્ર ફરસના કહી વિહાર કર્યો, ત્યાંથી સમી આવ્યા. સમીમાં બહેન ચંચલ રાધનપુરના રહીશ તેમને પ્રભુજીને પધરાવવાના હોવાથી રાધનપુરના ક્રિયા કરાવનાર ગૃહસ્થની હાજરી વચ્ચે પ્રતિષ્ઠા કરાવી. ત્યાંથી વિહાર કરી શંખેશ્વર વિગેરે સ્થલે જાત્રા કરી ભોયણી થઇ જેટાણાની ઓળી પ્રસંગે પધાર્યા.

જેટાણામાં આચાર્યશ્રીના ઉપદેશથી શાહ મણીલાલ ભીખાભાઇને ઓળી કરાવવાની ભાવના જાગ્રત થઇ, સિદ્ધચક્ર સમાજના કાર્ય કરનાર ગૃહસ્થોએ કાર્ય વધાવી લીધું. મણીલાલ ભીખાભાઇએ આ ઓળીમાં ખુબ સારી રકમ પ્રાયઃ પંદર વીસ હજાર રૂા. જેટલી ખરચી સુંદર યશ મેળવ્યો. સિદ્ધચક્ર સમાજવાળા તરફથી પણ ઘણી સારી રકમ

ગામની ટીપો વિગેરેથી સારા પૈસા ઉદાર દીલના ગૃહસ્થોએ ખરચી લક્ષ્મીનો લહાવો લીધો ચોમાસું પુરૂં થયા પછી ભીલડીયાજી જાત્રા કરી કુવાળા, ભાલેર રાજપુર વીગેરે ગામોમાં ધાર્મિક ઉપદેશ આપતાં પાછા પોષ વદી ૧૧ લગભગ થરા પધાર્યા છોટાલાલ ભાઈના સંઘનું મુહુર્ત મહા સુદી ૭ નું આવ્યું.

થરાથી છરી પાળતો શંખેશ્વરજીનો સંઘ

થરાથી મહા સુદી ૭ મે સંઘનું પ્રયાણ થયું આચાર્ય મહારાજ વિગેરે ઠા–૧૨ તથા સાધ્વીજી દયાશ્રીજી વીગેરે સાધ્વીયો મલી ઠા–૧૩ વીગેરે ચતુર્વિધ સંઘનો ઠાઠ હતો. દરેક ગામ ઉણ, ધધાણા, સમી, મુજપુર વીગેરે ગામોમા સંઘને આમંત્રણ કરવામાં આવ્યું હતું દરેક ગામમાં સંઘવીએ શુભ મારગમાં ઠીક રકમો આપી હતી શંખેશ્વરજીમાં સંઘવીનું સ્વાગત ખુબ સુંદર થયું હતું મહા વદી ૨ની માળ પહેરી હતી અને માળ વખતે બહારથી પણ ઘણા માણસો આવ્યા હતા સંઘવી તરફથી નવકારસીઓ થઈ હતી. સંઘમાં જતાં આવતાનું ભાડું વિગેરે તમામ ખરચ સંઘવીએજ પોતાની ઉદારતાથી આપ્યું હતું. એકંદર ૨૫ ગાડીના ગાળામાં સંઘવીએ રૂા ૨૫) હજાર જેટલી રકમ ખરચી સારો લાવો લીધો હતો

આચાર્ય મહારાજ શંખેશ્વરથી મુજપુર સમી વિગેરે થઈ ફા–સુ ૮ ઉપર ઉપરોઆરા આવ્યા. ત્યાં ત્રણ દીવસની સ્થીરતા, કરી જુદા જુદા ગામોના શ્રાવકો આવ્યા, ધર્મશાળા-

સુરચંદભાઈ વિગેરે સંઘે સુંદર કાર્યો કરી ઘણો સારો લાભ ઉઠાવ્યો. ખંભાતથી સં ૨૦૦૩ ના કારતક વદ ૫ મે વિહાર કરી માતરની જાત્રા કરી ત્યાં પણ શેઠ સુલચંદભાઇ આદિ ડેપ્યુટેશન ૨૦-૨૫ માણસ મોટર લઈ આવ્યું. માતરમાં સ્વામિ વ.ત્સલ્ય પૂજા વિગેરે કાર્યો થયાં. ત્યાંથી વિહાર કરી આચાર્ય મહારાજ સાલડીના સોમચંદભાઇને દીક્ષા લેવાની હોવાથી તેમના સંબંધિયો ખંભાત ઘણા આગ્રહથી વિનતિ કરી ગયેલ હોવાથી પાનસર થઈ માગસર સુદી ૧૪ સે સાલડી પ્રવેશ કર્યો. ત્યાં અઠ્ઠાઈ મહોત્સવ શાંતિસ્નાત્ર, સ્વામી-ભક્તિ વીગેરે શુભ કાર્યો તેમના પિતા નથુભાઇએ ઘણા ઉત્સાહથી કર્યાં. માગસર વદી ૬ દે દીક્ષા આપી નામ મુનિ સુજસવિજય રાખી મુનિશ્રી કનકવિજયજીના શિષ્ય તરીકે જાહેર કર્યા. સાલડીના સંઘે માગસર વદ ૬ ની કાયમી પાખી પાળવાનો ઠરાવ કર્યો દીક્ષા આપ્યા બાદ શા ચંદુલાલ હેમચંદ તરફથી ડાભલાનો સંઘ નીકળ્યો. સંઘમાં માણસો ઘણા હતા. ડાભલાની યાત્રા કરી મેસાણા થઇ લે.યણી પધાર્યા. ત્યાં મુનિ સુજશવિજયજીની માહ સુદી ૭ મે વડી દીક્ષા ઘણા ઠાઠથી થઈ. તેમના કુટુંબીજનો પણ વડી દીક્ષા પ્રસંગે હાજર થયા હતા. લોયણીથી વિહાર કરી છનીયારની પ્રતિષ્ઠામાં મુનિરાજ શ્રી જયંતવિજયજી પધારેલા, ત્યાં

सं. छाया–अद्य कल्ये परस्मिन् परतरस्मिन् पुरुषाश्चिन्तयन्त्यर्थसम्प्राप्तिम् । अञ्जलिगतमिव तोयं गलदायुर्न पश्यन्ति ॥२॥

(ગુ. ભા.) પુરુષો ચિંતવે છે કે–"ધનની પ્રાપ્તિ આજે થશે, કાલે થશે, પોર મળશે, પરાર મળશે. પૈસા એકઠા કરી સુખી થઇશું, પૈસો મેળવી ધર્મ કરીશું", આવી રીતે વિચારમાં ને વિચારમાં સમય ગુમાવે છે. પરન્તુ તે પુરુષો "હથેળીમાં ઝરી રહેલું પાણી જાય તેમ આયુષ્ય જાય છે" તેને જોતા નથી. ૨.

तं कल्लं कायव्वं तं अज्जं चिय करेह तुरमाणा ।
बहुविग्घो हु मुहुत्तो, मा अवरण्हं पडिक्खेह ॥३॥

सं. छाया–यत् कल्ये कर्तव्यं, तदद्यैव कुरुत त्वरमाणाः ।

ही ! संसारसहाव–चरियं नेहाणुरायरत्ता वि ।
जे पुव्वण्हे दिट्ठा, ते अवरण्हे न दीसन्ति ॥४॥

सं. छाया–ही ! संसारस्वभावचरितं स्नेहानुरागरक्ता अपि ।
ये पूर्वाह्णे दृष्टास्तेऽपराह्णे न दृश्यन्ते ॥४॥

(શુ. ભા.) સંસારના સ્વભાવનું અતિકારમું ચરિત્ર દેખી ખરેખર ખેદ થાય છે–દિલગીરી ઉપજે છે, કારણકે સ્નેહના અનુરાગે આસક્ત અને પ્રીતિથી પરિપૂર્ણ એવા માતાપિતા, બાંધવ, સ્ત્રી વિગેરે સંબંધીઓ કે જેઓને પહેલે પહોરે સુખશાન્તિમાં દેખ્યા હતા તેઓ પાછલે પહોરે દેખાતા નથી !, સંસારનો આવો ભયંકર સ્વભાવ દેખીને પણ મુગ્ધ જીવો તેમાં જ આસક્તિ રાખે છે તે આશ્ચર્ય છે ! ૪.

मा सुयह जग्गियव्वे, पलाइयव्वम्मि किस विसमेह?
तिन्नि जणा अणुलग्गा, रोगो अ जरा अ मच्चू अ॥५॥

सं. छाया–मा स्वपित जागरितव्ये पलायितव्ये कस्माद्
विश्राम्यथ ? । त्रयो जना अनुलग्ना रोगश्च जरा च मृत्युश्च ॥५॥

(શુ. ભા.) હે જીવો ! જાગવાને ઠેકાણે સુઇ ન રહો–ધર્મકૃત્યમાં પ્રમાદ ન કરો, કારણકે કાળરૂપી પારધિ તમારી પછવાડે પડ્યો છે જે અણુચિન્તવ્યો તમારો વિનાશ કરી દુર્લભ મનુષ્યભવ નિષ્ફલ કરી નાખશે.

मं. लाभ-भय कल्ये परस्मिन् परतरस्मिन् पुरुषाश्चिन्तयन्त्यर्थं-
गम्यमिव । अञ्जलिगतमिव तोयं गलदायुर्न पश्यन्ति ॥२॥

(ગુ. ભા.) પુરુષો ચિંતવે છે કે–"ધનની પ્રાપ્તિ આજે થશે, કાલે થશે, પોર મળશે, પરાર મળશે, પૈસા ભેગા કરી સુખી થઈશું, પૈસા મેળવી ધર્મ કરીશું", આવી રીતે વિચારમાં ને વિચારમાં સમય જાય છે. પરન્તુ તે પુરુષો "હથેળીમાં ઝરી રહેલું પાણી જાય તેમ આયુષ્ય જાય છે" તેને જોતા નથી. ૨.

ही ! संसारसहाव–चरियं नेहाणुरायरत्ता वि ।
जे पुव्वण्हे दिट्टा, ते अवरण्हे न दीसन्ति ॥४॥

सं. छाया–ही ! संसारस्वभावचरितं स्नेहानुरागरक्ता अपि ।
ये पूर्वाह्ने दृष्टास्तेऽपराह्ने न दृश्यन्ते ॥४॥

(गु. भा.) संसारना स्वभावनुं अतिकारमुं चरित्र देखी खरेखर खेद थाय छे–दिलगीरी उपजे छे, कारणके स्नेहना अनुरागे आसक्त अने प्रीतिथी परिपूर्ण एवा मातापिता, बांधव, स्त्री विगेरे संबंधीओ के जेओने पहेले पहोरे सुखशान्तिमां देख्या हता तेओ पाछले पहोरे देखाता नथी !, संसारनो आवो भयङ्कर स्वभाव देखीने पण मुग्ध जीवो तेमां ज आसक्ति राखे छे ते आश्चर्य छे ! ४.

मा सुयह जग्गियव्वे, पलाइयव्वम्मि किस विसमेहा?
तिन्नि जणा अणुलग्गा, रोगो अ जरा अ मच्चू अ॥५॥

सं. छाया–मा स्वपित जागरितव्ये पलायितव्ये कस्माद्
विश्राम्यथ ? । त्रयो जना अनुलग्ना रोगश्च जरा च मृत्युश्च ॥५॥

(गु. भा.) हे जीवो ! जागवाने ठेकाणे सुई न रहो–धर्मकृत्यमां प्रमाद न करो, कारणके काळरूपी पारधि तमारी पछवाडे पड्यो छे जे अणचिन्तव्यो तमारो विनाश करी दुर्लभ मनुष्यभव निष्फल करी नाखशे.

ભાઈ. જ્યાંથી પલાયન કરી જવું જોઇએ ત્યાં વિસામો ખાવા કેમ બેઠા છો?, કારણકે-રોગ જરા અને મૃત્યુ એ ત્રણ વૈરીઓ તમારી પછવાડે પડ્યા છે. માટે ધર્મ-કૃત્યમાં જરાપણ પ્રમાદ ન કરો. અને સંસારમાંથી જલ્દી પલાયન કરી જાઓ કે જેથી જન્મ, જરા, મરણ, રોગ અને શોક દિનો ભય સદાને માટે વિનાશ પામે. ૫.

दिवस-निसाघडिमालं, आउसलिलं जिआण घेत्तूणं।
चंदाइच्चबइल्ला, कालरहट्टं भमाडन्ति ॥६॥

सं. आयुः-दिवस-निशाघटीमालया आयुःसलिलं जीवानां गृहीत्वा। चन्द्रादित्यबलीवर्दौ कालारघट्टं भ्रमयतः ॥६॥

सं. छाया–सा नास्ति कला तन्नास्त्यौषधं तन्नास्ति किमपि विज्ञानम् । येन धार्यते कायः खाद्यमानः कालसर्पेण ॥७॥

(ગુ. ભા.) હે ભવ્યજીવો! કાળરૂપી સર્પે ખાવા માંડેલી દેહનું જેણે કરી રક્ષણ કરીએ એવી કોઈ બહોંતેર કળામાંની કળા દેખાતી નથી. એવું કોઈ ઓસડ દૃષ્ટિગોચર થતું નથી, તેમ એવું કોઈ વિજ્ઞાન હસ્તી ધરાવતું નથી–બીજાં સર્વ જાતિનાં વિષ ઉતરે પણ ડસેલા કાળરૂપી સર્પનું વિષ ઉતરે નહીં. મહાસમર્થ પુરુષોનાં વજ્ર જેવાં શરીરને પણ કાળરૂપ સર્પ ગળી ગયો છે, તો પછી આપણા જેવાની કાચી કાયાનો શો ભરોસો? માટે વિલમ્બ રહિત ધર્મકૃત્ય કરી લ્યો. ૭.

दीहरफणिंदनाले, महियरकेसर दिसामहदलिल्ले ।
ओ !पीयइ कालभमरो, जणमयरंदं पुहविपउमे॥८॥

सं. छाया–दीर्घफणीन्द्रनाले महीधरकेसरे दिशामहादले ।
ओ! (पश्चात्तापः) पिबति कालभ्रमरो जनमकरन्दं पृथ्वीपद्मे॥८॥

(ગુ. ભા.) ઘણી ખેદની વાત છે કે–જેનું શેષનાગરૂપ મોટું નાળચું છે, જેના પર્વતોરૂપી કેસરા છે, જેના દસ દિશારૂપ વિશાળ પર્ણો છે એવા આ પૃથ્વીરૂપ કમળમાં. કાળરૂપ ભ્રમર, મનુષ્યરૂપ–સમગ્ર લોકરૂપ રસને પીવે છે! ભમરો કમળમાંથી એવી રીતે

छायामिषेण कालः सकलजीवानां छलं गवेषेता ।
पार्श्वं कथमपि न मुञ्चति तस्माद् धर्मे उद्यमं कुरुध्वम् ॥९॥

(गु. भा.) જે શરીરની છાયા દેખાય છે, અને નિરન્તર શરીરની સાથે જ ફરે છે, તે છાયા નથી પણ એ તો છાયાને બહાને કાળ ફરે છે. શત્રુ જેમ નિરન્તર છળ-ભેદને તાકતો ફરે છે, અને ઝપાટામાં આવતાં પોતાનું કુકૃત્ય પૂરૂં કરે છે; તેમ છાયાને બહાને રાત્રિ-દિવસ છળ-ભેદને તાકતો ક્રૂર કાળ પ્રાણીની કયારેય પણ કેડ મૂકતો નથી. 'પ્રાણી કયારે સ્ખલના પામે કે એને હું પકડી લઉં' આવી દુષ્ટ વાંછાયે તે રાત્રિ-દિવસ છાયાને બહાને પાછળ પડેલો છે, તે ઓચિંતો જરૂર પકડી લેશે. અને તે વખતે તમને પશ્ચાતાપ થશે કે-'અરેરે! આપણે કાંઈ ધર્મ-સાધન કરી શકયા નહી!' માટે કાળના સપાટામાં આવ્યા નથી ત્યાંસુધીમાં જિનપ્રરૂપિત ધર્મને વિષે પ્રયત્ન કરી લ્યો. ૯.

कालम्मि अणाइए, जीवाणं विविहकम्मवसगाणं ।
तं नत्थि संविहाणं, संसारे जं न संभवइ ॥१०॥

कालेऽनादिके जीवानां विविधकर्मवशगानाम् ।
तन्नास्ति संविधानं संसारे यन्न संभवति ॥१०॥

(गु. भा.) અનાદિકાલને વિષે ક્રોધ, મા

અને તેઓને યોગે વિવિધ પ્રકારના કર્મને વશ થયેલા જીવોને આ સંસારમાં એવો કોઈ સંબન્ધ નથી કે જે ન સંભવે, અર્થાત્ સમગ્ર સંબન્ધે આ જીવો સંસારમાં ભટક્યા છે, પણ જો જિનવરનો ધર્મ સારી રીતે પામે તો સંસારરૂપ ચક્રમાં ન ભમે. ૧૮.

बंधवा सुहिणो सव्वे, पिअ-माया पुत्त-भारिया ।
पेअवणाओ निअत्तन्ति, दाऊणं सलिलंजलिं ॥१९॥

धम्मो रे जीव ! जिणभणिओ ॥१२॥

सं.छाया-विघटन्ते सुता विघटन्ते बान्धवा विघटन्ते सुसञ्चिता अर्थाः।
एकः कथमपि न विघटते धर्मो रे जीव ! जिनभणितः॥१२॥

(गु. भा.) हे જીવ ! દીકરાઓનો વિયોગ થાય છે, બાન્ધવો વિખુટા પડે છે, અને ઘણા પરિશ્રમથી મેળવેલી સમ્પત્તિ પણ વિયુક્ત થાય છે. એટલે કે તેમને મૂકીને તારે જવું પડશે, અથવા તને મૂકીને તેઓ ચાલ્યા જશે, પણ એક જિનરાજે કહેલા ધર્મનો કોઈ કાળે પણ વિયોગ થવાનો નથી, અર્થાત્ આ જીવને સાચું રાગપણ તો ધર્મનું જ છે, બીજું સર્વ આળપંપાળ છે. માટે જિનધર્મ ઉપર સાચી શ્રદ્ધા રાખી તેનું જ સેવન કર. ૧૨.

अडकम्पासबद्धो, जीवो संसारचारए ठाइ।
अडकम्मपासमुको, आया सिवमंदिरे ठाइ ॥१३॥

सं. छाया–अष्टकर्मपाशबद्धो जीवः संसारचारके तिष्ठति।
अष्टकर्मपाशमुक्त आत्मा शिवमन्दिरे तिष्ठति ॥१३॥

(ગુ. ભા.) આ જીવ આઠ કર્મરૂપ પાશથી બંધાયેલો એવો સંસારરૂપ બન્દીખાનામાં ઠામ ઠામ ભટકે છે, અને આઠ કર્મરૂપ પાશથી મૂકાયેલો એવો મોક્ષમન્દિરમાં જઈને રહે છે, માટે હે જીવ ! તું આઠ કર્મરૂપ પાશને તોડીશ ત્યારે જ મોક્ષમન્દિરમાં જઈશ,

અને અવિનાશી સુખ પામીશ. ૧૨.

विहवो सज्जणसंगो, विसयसुहाइं विलासललिआइं।
नलिणीदलग्गघोलिर-जललवपरिचंचलं सव्वं ॥१३॥

छाया-विभवः सज्जनसङ्गो विषयसुखानि विलासललितानि।
नलिनीदलाग्रघूर्णित-जललवपरिचञ्चलं सर्वम् ॥१४॥

સર્વ રૂપ-રંગ ક્યાં ચાલ્યા ગયા? અરે વૃદ્ધાવસ્થા આવી! હે પ્રાણીઓ! આ સર્વ અનિત્ય છે તે સાક્ષાત્ જુઓ-તપાસો. જે સર્વ નાની વયમાં દેખ્યું હતુ, તે સર્વ યમરાજાએ નષ્ટભ્રષ્ટ કરી દીધું-થોડા જ વખતમાં હતું નહોતું થઇ ગયું. આ શરીરને ગમે તેટલી સાચવણીથી રાખશો તો પણ તેનું બળ સૌન્દર્ય અને જુવાની ટકવાની નથી-વિનશ્વર છે, માટે જેની કરેલી સેવા કદાપી નિષ્ફલ થતી નથી એવા ધર્મનું સેવન કરો. ૧૫.

घणकम्मपासबद्धो, भवनयरचउप्पहेसु विविहाओ।
पावइ विडंबणाओ, जीवो को इत्थ सरणं से ? ॥१६॥

सं. छाया-घनकर्मपाशबद्धो भवनगरचतुष्पथेषु विविधाः ।
प्राप्नोति विडम्बना जीवः कोऽत्र शरणं तस्य ? ॥१६॥

(શુ. ભા.) આ જીવ નિબિડ કર્મરૂપ પાશથી બંધાયેલો એવો સંસારરૂપ નગરના ચારગતિરૂપ ચોટામાં અનેક પ્રકારની વિડમ્બનાને પામે છે, અહીં તેનું કોણ શરણ છે? ૧૬.

घोरम्मि गब्भवासे, कलमलजंबालअसुइबीभच्छे।
वसिओ अणंतखुत्तो, जीवो कम्माणुभावेण ॥१७॥

सं. छाया-घोरे गर्भवासे कल-मलजम्बालाऽशुचिबीभत्से ।

ज्ञानिनोऽनन्तकृत्वो जीवः कर्मानुभावेन ॥१७॥

(ગુ. ભા.) આ જીવ કર્મના પ્રભાવથી વીર્ય ગર્ભ મળમૂત્ર કાદવને લીધે અપવિત્રતાથી ભરપૂર અને કંપારી ઉપજે એવા ગંદા ભયાનક ગર્ભવાસમાં અનન્તી વખત ગયો! આવા દુઃસહ દુઃખને પણ ભૂલી જઈ ફરીથી ગર્ભવાસમાં આવી દુઃખ ભોગવવાં પડે એવાં કર્મો કરે છે! પરન્તુ પુનઃ ગર્ભવાસમાં આવવું ન પડે એવો ઉદ્યમ કરતા નથી! ૧૭.

दहुयोनिनिवासिभिः न च ते त्राणं च शरणं च ॥१९॥

(ગુ. ભા.) હે જીવ! સંસારમાં રહેલા અને ચોરાશી લાખ યોનિમાં નિવાસ કરતા એવા માતા પિતા અને બન્ધુઓ વડે આ ચૌદ રાજલોક ભર્યો છે, પણ તે કોઈ તારું રક્ષણ કરવાને સમર્થ નથી, તેમ શરણ રાખવાને પણ સમર્થ નથી! માટે રક્ષણ કરવાને સમર્થ એવા જિનધર્મનું શરણ લે કે જેથી આધિ વ્યાધિ અને ઉપાધિરૂપ દુઃખથી પરિપૂર્ણ એવા આ સંસારથી મુક્ત થઇ શકે. ૧૯.

जीवो वाहिविलुत्तो, सफरो इव निज्जले तडप्फडई ।
सयलो वि जणो पिच्छइ, को सक्को वेअणाविगमे?॥२०॥

सं. छाया—जीवो व्याधिविलुप्तः शफर इव निर्जले तडप्फडयति ।
सकलोऽपि जनः प्रेक्षते कः शक्तो वेदनाविगमे ? ॥२०॥

(ગુ. ભા.) જ્યારે આ જીવ વ્યાધિથી ગ્રસ્ત થઈ જલ વિનાના માછલાની જેમ તડફડે છે–ટળવળે છે, હાય! ઓય! કરે છે, તે વખતે પાસે બેઠેલા સગાં સંબંધીઓ અસહ્ય દુઃખ દેખે છે છતાં તેમાંનું કોણ વેદના દૂર કરવાને સમર્થ થાય છે? અર્થાત્ કોઈ કાંઈ પણ વેદના નિવારવાને શકિતમાન્ થતું નથી, પણ છેવટે અંત સમયે ધર્મનું શરણ બતાવે છે. માટે હે પ્રાણી! પરિણામે ધર્મનું શરણ તો કરવુંજ પડે છે,

ા પછી પ્રભુશ્રી ધર્મનું શરણ લેવાને શા માં
ણ ઉપદેશ છે? ૨૦.

ા જાણસિ જીવ! તુમં, પુત્ત-કલત્તાઇ મજ્ઝ સુહહેઉ
નિઉણં બંધણમેયં, સંસારે સંસરંતાણં ॥૨૧॥

ાં. છાયા-મા જાનીહિ જીવ! ત્વં પુત્ર-કલત્રાદિ મમ સુખહે
નિપુણં બન્ધનમેતત્ સંસારે [illegible] ॥૨૧॥

નથી. કારણ કે-જે આ ભવમાં માતા હોય છે તે ભવાન્તરમાં સ્ત્રી પણ થાય છે, વળી જે સ્ત્રી હોય છે તે ભવાન્તરમાં માતારૂપે થાય છે. પિતા હોય તે ભવાન્તરમાં પુત્રરૂપે ઉત્પન્ન થાય છે, અને પુત્ર હોય છે તે ભવાન્તરમાં પિતારૂપે થાય છે, આ પ્રમાણે સંસારનું અનિયમિતપણું છે. સર્વ જીવો કર્મને વશ થઈ ભિન્નભિન્નરૂપે અવતાર લે છે, અને મોહાંધ થઈ મારું મારું કરે છે; પણ સમજતા નથી કે એકજ જાતની સ્થિતિ રહેવાની નથી. માટે હે જીવ ! તારી ચલ સ્થિતિનો વિચાર કર, અને સંસારની જૂઠી માયા અને મમત્વ ત્યાગી ધર્મધ્યાન ચૂક નહીં. ૨૨.

न सा जाई न सा जोणी न तं ठाणं न तं कुलं ।
न जाया न मुआ जत्थ, सव्वे जीवा अणंतसो ॥२३॥

सं. छाया–न सा जातिर्न सा योनिर्न तत्स्थानं न तद् कुलम् ।
न जाता न मृता यत्र सर्वे जीवा अनन्तशः ॥२३॥

(ગુ. ભા.) ચૌદ રાજલોકમાં એવી કોઈ જાતિ નથી, એવી કોઈ યોની નથી, એવું કોઈ સ્થાન નથી, અને એવું કોઈ કુલ નથી કે જ્યાં સર્વ જીવો અનંતીવાર જન્મ્યા નથી; અને અનંતીવાર મૃત્યુ પામ્યા નથી-સર્વ જીવો સર્વ સ્થાનકે અનંતીવાર જન્મ્યા છે અને મૃત્યુ પામ્યા છે. ૨૩.

તો પછી અભાગીઓ જ ધર્મનું શરણ લેવાને શા
[illegible] ચૂકે છે? ૨૦.

मा जाणसि जीव! तुमं, पुत्त-कलत्ताइ मज्झ सुहहे
निउणं बंधणमेयं, संसारे संसरंताणं ॥२१॥

सं. छाया-मा जानीहि जीव! त्वं पुत्र-कलत्रादि मम सुखहे
निपुणं बन्धनमेतत् संसारे संसरताम् ॥२१॥

મોહ માયા રાખ નહીં. અને આત્મસ્વરૂપને જાણવા ઇચ્છતો હોય તો સંસારથી વિરામ પામ–સંસારથી વિરક્ત થા, કે જેથી ભવભ્રમણા ટળી અક્ષયસુખ મળે. ૨૫.

एगो वंधइ कम्मं, एगो वह-वंध-मरण-वसणाइं।
विसहइ भवम्मि भमडइ, एगु चिअ कम्मवेलविओ॥२६

सं. छाया–एको बध्नाति कर्म, एको वध-बन्ध-मरण-व्यसनानि।
विषहते भवे भ्राम्यति, एक एव कर्मवञ्चितः ॥२६॥

(ગુ. ભા.) આ જીવ એકલોજ કર્મબંધ કરે છે, વધ બંધ મરણ અને આપત્તિ એકલાનેજ સહન કરવી પડે છે, પણ જે સ્ત્રી-પુત્રાદિને માટે તેં અનેક પ્રકારના પાપારંભ કર્યા તે કોઇ તારી વેદનાનો ભાગ લેવા આવશે નહીં. વળી કર્મથી ઠગાયેલો એવો આ આ જીવ એકલોજ સંસારમાં ભટકયા કરે છે, પણ જો વીતરાગના વચન ઉપર શ્રદ્ધા રાખી ધર્મમાં આસક્ત થાય તો સંસારના બંધન-છેદનાદિ દુઃખોથી છૂટે. ૨૬.

अन्नो न कुणइ अहिअं, हिअंपि अप्पा करेइ न हु अन्नो।
अप्पकयं सुह-दुक्खं, भुंजसि ता कीस दीणमुहो?२७

सं. छाया–अन्यो न करोत्यहितं, हितमप्यात्मा करोति नैवान्यः।
आत्मकृतसुख-दुःखं, भुंक्षे ततः कस्माद् दीनमुख?॥२७॥

ભોગવવા આવતા નથી. માટે હે આત્મન્! કાંઈક સમજ. બીજાઓને માટે પાપના પોટલા બાંધી દુઃખી ન થા, અને ન્યાયથી ધન ઉપાર્જન કરી યથાશક્તિ ધર્મ કાર્યોમાં તેનો વ્યય કર, કે જેથી તારો પરિશ્રમ ફલીભૂત થાય. ૨૮.

अह दुक्खियाइं तह भुक्खियाइं जह चिंतियाइं डिंभाइं।
तह थोवंपि न अप्पा, विचिंतिओ जीव! किं भणिमो?॥

सं. छाया-अथ दुःखितास्तथा बुभुक्षिता यथा चिन्तिता डिम्भाः।
तथा स्तोकमपि नात्मा, विचिन्तितो जीव! किं भणामः? ॥२९॥

(ગુ. ભા.) હે જીવ! તેં મૂઢ બની 'અરે! આ મારા બાળક દુખીયા છે, ભૂખ્યા છે, વસ્ત્ર રહિત છે' ઈત્યાદિ રાત્રિદિવસ ચિન્તવન કર્યું, તેઓને પડતી અગવડો ટાળવા ઈલાજો લીધા. પણ તેં તારા આત્માની થોડી પણ ચિન્તા કરી નહીં કે મેં મારા આત્માનું શું સાર્થક કર્યું? કેવલ રાત્રિ-દિવસ પરભાવમાંજ મગ્ન રહ્યો. તું મૂઢ બન્યો છે! તને કેટલો ઉપદેશ આપીએ?-વધારે શું કહીએ? ૨૯.

खणभंगुरं सरीरं, जीवो अन्नो अ सासयसरूवो।
कम्मवसा संबंधो, निब्बंधो इत्थ को तुज्झ ॥३०॥

सं. छाया-क्षणभङ्गुरं शरीरं, जीवोऽन्यश्च शाश्वतस्वरूपः।
कर्मवशात् सम्बन्धो, निर्बन्धोऽत्र कस्तव? ॥३०॥

(ગુ. ભા.) હે જીવ ! આ શરીર ક્ષણભંગુર છે-ક્ષણ વિનાશી છે-અશાશ્વતું છે. અને આત્મા તેથી તારો શાશ્વત સ્વરૂપ છે-અવિનાશી છે. કર્મના વશથી તારો તેની સાથે સંબંધ થયો છે. તો પછી તારાથી વિરુદ્ધ ધર્મવાળા એવા આ શરીરમાં તારી શી મૂર્છા ? શરીર ઉપરથી મમત્વભાવ ત્યાગી આત્મસ્વરૂપમાં [illegible]

सं. छाया-क्षणभङ्गुरे शरीरे, मनुजभवेऽभ्रपटलसदृशे ।
सारमेतावन्मात्रं, यत्क्रियते शोभनो धर्मः ॥३२॥

(શુ. ભા.) આ ક્ષણભંગુર શરીરમાં, અને વાદળાંના ગોટાની જેમ જલ્દી વિનાશ પામતા આ મનુષ્ય ભવમાં સાર માત્ર એટલોજ છે કે—સુંદર અને દોષરહિત વીતરાગ ધર્મનું સેવન કર, તે વિના બીજો કાંઈ આ સંસારમાં સાર નથી. ૩૨.

जम्मदुक्खं जरादुक्खं, रोगा य मरणाणि य ।
अहो ! दुक्खो हु संसारो, जत्थ कीसन्ति जंतुणो॥३३

सं. छाया-जन्मदुःखं जरादुःखं, रोगाश्च मरणानि च ।
अहो ! दुःखो हि संसारो, यत्र क्लिश्यन्ते जन्तवः ॥३३॥

(શુ. ભા.) હે જીવ ! આ જગતમાં જન્મનું દુઃખ, ઘડપણનું દુઃખ, અનેક પ્રકારનાં રોગોનાં દુઃખ, તથા અનેક પ્રકારનાં મરણના દુઃખ છે. અરે ! આ સંસાર ખરેખર દુઃખમય છે, જેની અંદર પ્રાણીઓ અનેક પ્રકારના કલેશો ભોગવી રહ્યા છે. આવા જન્મ-મરણાદિ અનેક પ્રકારના દુઃખો અનુભવતા છતાં તેમાં આસકત થઈ રહ્યા છે એ મહા આશ્ચર્ય છે ! ૩૩.

जाव न इंदियहाणी, जाव, न जररक्खसी परिप्फुरई ।
जाव न रोगविआरा, जाव न मच्चू समुल्लिअई॥३४॥

सं. छाया-उषितं गिरिपुषितं, दरीपुषितं समुद्रमध्ये ।
वृक्षाग्रेषु चोषितं, संसारं संसरता ॥५७॥

(શુ. ભા.) હે આત્મન ! સંસારમાં પરિભ્રમણ કરતાં તેં કેટલીએક વાર પર્વતોમાં નિવાસ કર્યો. કેટલીએકવાર વૃક્ષોના અગ્રભાગમાં પક્ષીરૂપે નિવાસ કર્યો, આવી રીતે તારે અનેક સ્થળે ભિન્નભિન્ન સ્વરૂપે નિવાસ કરવો પડ્યો ! તારે નિવાસ કરવાને કોઈપણ એક સ્થાન નથી, તો પછી 'મારું મારું' કરી શા માટે મિથ્યાભિમાન કરે છે ? આયુષ્ય પૂરું થતાં કર્મને અનુસારે તારે નિવાસ સ્થાન બદલવું જ પડશે, માટે મમત્વભાવ ત્યાગી સમભાવમાં લીન થા, કે જેથી અક્ષય અને નહીં બદલવું પડે તેવું સ્થાન મળે. ૫૭.

देवो नेरइओत्ति य, कीड पयंगुत्ति माणुसो एसो ।
रूवस्सी य विरूवो, सुहभागी दुक्खभागी य ॥५८॥

सं. छाया-देवो नैरयिक इति च, कीटः पतङ्ग इति मानुष एषः ।
रूपी च विरूपः, सुखभागी दुःखभागी च ॥५८॥

(શુ. ભા.) આ જીવ કોઈ વખત દેવ થયો, કોઈ વખત નારકી થયો, કોઈ વખત તિર્યંચગતિમાં કીટ-પતંગ થયો, જ્યારે કોઈ વખત મનુષ્ય બન્યો. વળી કોઈ વખત સ્વરૂપવાન્ થયો, અને કોઈ વખત કુરૂપી થયો. વળી કોઈ વખત સુખીઓ, અને કોઈ વખત

[illegible]-पितृ-पुत्र-मित्र-सुहृद्-गृहिणीजनानाम्, ऐहलौकिकं स
[illegible] । नाप्नोति कोऽपि तव शरणे मर्त्य !
[illegible] दुःखानि ॥७१॥

જીવિત પણ જલદી નાશ પામે તેવું છે. માટે એક સમય પણ પ્રમાદ કરીશ નહીં-ધર્મને વિષે નિરંતર ઉદ્યમ કર. ૭૨.

संबुज्झह किं न बुज्झह, संबोहि खलु पेच्च दुल्लहा ।
नो हूवणमन्ति राइओ, नो सुलहं पुणरवि जीवियं ॥७३॥

सं. छाया-संबुध्यध्वं किं बुध्यध्वं, संबोधिः खलु प्रेत्य दुर्लभा।
नैवोपनमन्ति रात्रयो, नो सुलभं पुनरपि जीवितम् ॥७३॥

(ગુ. ભા.) હે ભવ્ય પ્રાણીઓ ! તમે બુઝો-સમ્યકત્વ રત્ન મેળવવાને ઉદ્યમ કરો, આવો અવસર ફરીફરીને મળવો મુશ્કેલ છે. સમગ્ર પ્રકારની ધર્મસામગ્રી મળવા છતાં હજુ કેમ પ્રતિબોધ પામતા નથી? કારણ કે જેમણે ધર્મકૃત્ય કર્યું નહીં તેમને પરલોકમાં સમ્યકત્વ મળવું દુર્લભ છે. ગયેલા રાત્રિ-દિવસો પાછા આવવાના નથી, અને ધર્મસાધન કરવાને યોગ્ય જીવિત પાછું મળવું સુલભ નથી, માટે ધર્મસામગ્રી પામી પ્રમાદ ન કરો. ૭૩.

डहरा वुड्ढा य पासह, गब्भत्थावि चयन्ति माणवा ।
सेणे जह वट्टयं हरे, एवमाउक्खयम्मि तुट्टइ ॥७४॥

सं. छाया-बाला वृद्धाश्च पश्यत, गर्भस्था अपि च्यवन्ते मानवाः ।
श्येनो यथा वर्तकं हरति, एवमायुःक्षये त्रुट्यति (जीवितम्) ॥७४॥

(હિ. ભા.) હે પ્રાણીઓ! તમે જુઓ—કેટલાએ
[illegible] ગર્ભમાંજ મરણ પામે છે! કેટલાએક બાલ
[illegible] મરણ થાય છે, કેટલાએક યુવાવસ્
થામાં [illegible] સ્ત્રી-પુત્રાદિને મૂકી મરી જાય છે. ૭૮

सं. छाया-मा मा जल्पत बहुकं, ये बद्धाश्चिक्कणैः कर्मभिः ।
सर्वेषां तेषां जायते, हितोपदेशो महाद्वेषः ॥७६॥

(ગુ. ભા.) અયોગ્ય શિષ્યો ઉપર કૃપાસાગર ગુરુ-મહારાજને કરુણા આવવાથી વારંવાર ઉપદેશ આપતા જોઇ, તે ગુરુ મહારાજ પ્રતિ યોગ્ય અને વિનયી શિષ્યો કહે છે-પ્રભો! કૃપાનિધાન! જેઓએ ઘણાં ચીકણાં અને નિકાચિત કર્મો બાંધ્યા છે-જેઓ મગ-શેળીયા પત્થરની જેમ નહીં પીગળે એવા કઠણ હૃદય-વાળા છે, એવા આ અયોગ્ય પ્રાણીઓને બહુ ઉપદેશ ન આપો ન આપો. કારણ કે-તેઓને આપ ગમે તેટલો પ્રતિબોધ આપશો તો પણ તેઓ પ્રતિબોધ પામવાના નથી, એટલું જ નહીં પણ, સર્પને જેમજેમ દૂધ પાઇયે તેમ તેમ ઝેર વધે છે તેમ અયોગ્ય પ્રાણી-ઓને હિતોપદેશ કેવળ મહાદ્વેષની જ વૃદ્ધિ કરે છે, માટે તેવા અયોગ્ય જીવોને ઉપદેશ આપવો વ્યર્થ છે. ૭૬.

कुणसि ममत्तं धण-सयण-विहवपमुहेसु अणंतदुक्खेसु ।
सिढिलेसि आयरं पुण, अणंतसुक्खंम्मि मुक्खम्मि ॥७७

सं. छाया-करोषि ममत्वं धन-स्वजन-विभवप्रमुखेषु अनन्तदुःखेषु ।
शिथिलयसि आदरं पुनरनन्तसौख्ये मोक्षे ॥७७॥

(ગુ. ભા.) હે જીવ! અનંતા દુઃખના હેતુભુત ધન, સ્ત્રી પુત્રાદિ સ્વજન, અને વૈભવ વિગેરેને વિષે

[illegible] છે, જ્યારે સ્વપનનું સુખ જો
[illegible] એવા [illegible] ભોગોને વિષે આદર ઓછો કરે [illegible]
[illegible] હોય કે જે દુઃખ આપનારા પદાર્થો
[illegible] અને સુખ આપનારા પદાર્થમાં ઉપ
[illegible] આત્મા! મેં તો તેમજ કર્યું! માટે [illegible]
[illegible] ના ભ્રમને દૂર કર. અને સુખી થ
[illegible] ઉપરના મમતાને ત્યા

एवं निग्गिमभेसु कीसन्तो दुक्खसयसहस्सेहिं ।
वसिओ अणंतखुत्तो. जीवो भीसणभवारण्णे ॥८

આવી રીતે અતિભયાનક ભવરૂપી અરણ્યમાં તિર્યંચ ભવોને વિષે અસહ્ય લાખો દુઃખો ભોગવી ક્લેશ પામતો આ જીવ અનંતીવાર વર્ત્યો. શિયાળામાં જંગલને વિષે અસહ્ય ઠંડીથી અનંતીવાર મૃત્યુને શરણ થયો! ઉનાળાના આકરા તાપથી તપ્ત થઈ ભૂખ્યો તરસ્યો મરી ગયો! અને વરસાદની ઋતુમાં પાણીમાં તણાતો અથડાતો પ્રાણરહિત થયો! આવા દુઃખો અનંતીવાર સહન કરવા છતાં તે કષ્ટોને આજ તું કેમ વિસરી જાય છે? ૮૩.

दुट्ठट्ठकम्मपलया–निलपेरिओ भीसणम्मि भवरण्णे।
हिंडन्तो नरएसु वि, अणंतसो जीव! पत्तो सि ॥८४॥

सं. छाया–दुष्टाष्टकर्मप्रलया–निलप्रेरितो भीषणे भवारण्ये।
हिण्डमानो नरकेष्वपि, अनन्तशो जीव! प्राप्तोऽसि ॥८४॥

(ગુ. ભા.) હે આત્મન! પ્રલયકાળના પવન જેવા ભયંકર એવા આઠ કર્મે કરી ઘોર એવા આ ભવરૂપી અરણ્યમાં ભટકતાં ભટકતાં તું નરકગતિમાં પણ અસહ્ય દુઃખો અનંતીવાર પામ્યો છે–દુઃખ ભોગવવામાં કાંઈ ખામી રાખી નથી. તોપણ હજુ તેવાંજ દુઃખો ભોગવવાં પડે તેવાં પાપમય કાર્યો કરે છે! અરે! કાંઈક સમજ. બુદ્ધિ ઠેકાણે લાવ, અને હવે પછી તેવાં દુઃખો ભોગવવાં ન પડે તેને માટે પ્રયત્નશીલ થા. ૮૪.

મૃત્યુ નજીક આવતું જાય છે, અને તેથી તેને ખાન-પાનાદિ કાંઈપણ ગોઠતું નથી, કારણકે તેણે જાણ્યું છે કે મૃત્યુ નજીક આવતું જાય છે; તેમ હે ચેતન ! તારી પણ જેમજેમ ઉમ્મર જાય છે તેમ તેમ મૃત્યુ નજીક આવતું જાય છે, આવી રીતે દિવસ પર દિવસ જતાં આયુષ્ય ઝપાટામાં પૂર્ણ થશે ત્યારે મરણને શરણ થવું પડશે ! માટે પ્રમાદ ત્યાગી પશ્ચાત્તાપ કરવાનો સમય ન આવે. ૯૦.

रे जीव ! वुज्झ मा मुज्झ मा पमायं करेसि रे पाव ! ।
जं परलोए गुरुदुक्खभायणं होहिसि अयाण ! ॥९१॥

सं. छाया-रे जीव ! बुध्यस्व मा मुह्य मा प्रमादं कुरु रे पाप ! ।
यद् परलोके गुरुदुःखभाजनं भविष्यसि अज्ञान ! ॥९१॥

(ગુ. ભા.) અરે જીવ ! બુઝ બુઝ, મોહ ન પામ. રે પાપી ! હવે ધર્મકાર્યમાં પ્રમાદ ન કર. હે અજ્ઞાની ! પ્રમાદ કરીશ તો પરલોકમાં ઘોર અસહ્ય દુઃખો તારે જ ભોગવવાં પડશે. માટે દુર્લભ મનુષ્યભવમાં ચિન્તામણિ સમાન જિનધર્મ પામી આવા ધર્મ કરવાના અમૂલ્ય સમયમાં સાવધાન થા. કે જેથી દુઃખ ન ભોગવવાં પડે. ૯૧.

वुज्झसु रे जीव ! तुमं,
मा मुज्झसि जिणमयम्मि नाऊणं ।

[illegible] न [illegible] न [illegible] येषां मित्राणां न अन्न न [illegible]
[illegible] पंचानिर्गता. न [illegible] कुष्ठाजीर्णाश्च: न [illegible]
[illegible], न वा बाधा भिय: [illegible]णानां [illegible]
[illegible] कुर्वंति [illegible] उप[illegible]नां [illegible]: [illegible]
[illegible] [illegible] पुनः । द्वितीयं [illegible]

[illegible] सुन्दरः [illegible] भवन्तु मे शरणं [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] ॥

[illegible] नियनिरूवी. [illegible]

[illegible] सो भयवो होउ मम सरणं ॥२

[illegible] सीसंमि कुणइकूवंमि ।

[illegible] सो भयवो होउ मम सरणं ॥४

[illegible] ॥

[illegible] सो भयवो होउ मम सरणं ॥६